

Πρὸς Ἑβραίους

Πολυμερῶς¹ καὶ πολυτρόπως² πάλαι³ ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν **1**
 τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ,
 ὃν ἔθηκεν κληρονόμον⁴ πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν, ὃς ὢν **2**
 ἀπαύγασμα⁵ τῆς δόξης καὶ χαρακτήρ⁶ τῆς ὑποστάσεως⁷ αὐτοῦ, φέρων
 τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμὸν⁸
 ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης⁹
 ἐν ὑψηλοῖς,¹⁰ τοσοῦτῳ¹¹ κρείττων¹² γενόμενος τῶν ἀγγέλων, ὅσω **4**
 διαφορώτερον¹³ παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν¹⁴ ὄνομα. Τίτι γὰρ εἶπέν **5**
 ποτε τῶν ἀγγέλων, Υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; Καὶ
 πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν; **6**
 Ὄταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ¹⁵ τὸν πρωτότοκον¹⁶ εἰς τὴν οἰκουμένην¹⁷ λέγει,
 Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ. Καὶ πρὸς μὲν τοὺς **7**
 ἀγγέλους λέγει, Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς
 λειτουργοὺς¹⁸ αὐτοῦ πυρὸς φλόγα: ¹⁹πρὸς δὲ τὸν υἱόν, Ὁ θρόνος σου, ὁ **8**
 θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος: ῥάβδος²⁰ εὐθύτητος²¹ ἢ ῥάβδος²⁰ τῆς

¹ πολυμερῶς, in various parts, in many parts. ² πολυτρόπως, in many ways. ³ πάλαι, long ago, of old. ⁴ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ⁵ ἀπαύγασμα, τος, τό, radiance, effulgence. ⁶ χαρακτήρ, ἥρος, ὁ, impress, exact representation. ⁷ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ⁸ καθαρισμός, οὔ, ὁ, cleansing, purification. ⁹ μεγαλωσύνη, ης, ἡ, greatness, majesty. ¹⁰ ὑψηλός, high, lofty. ¹¹ τοσοῦτος, so great, so much. ¹² κρείττων, stronger, more excellent. ¹³ διάφορος, various, different. ¹⁴ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹⁵ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹⁶ πρωτότοκος, first-born. ¹⁷ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁸ λειτουργός, οὔ, ὁ, minister, servant. ¹⁹ φλόξ, φλογός, ἡ, flame. ²⁰ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ²¹ εὐθύτης, ητος, ἡ, righteousness, uprightness.

βασιλείας σου. Ἦγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν:¹ διὰ 9
 τοῦτο ἔχρισέν² σε ὁ θεός, ὁ θεός σου, ἔλαιον³ ἀγαλλιάσεως⁴ παρὰ τοὺς
 μετόχους⁵ σου. Καί, Σὺ κατ' ἀρχάς, κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας,⁶ καὶ 10
 ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί: αὐτοὶ ἀπολούνται, σὺ δὲ 11
 διαμένεις:⁷ καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται,⁸ καὶ ὡσεὶ⁹ 12
 περιβόλαιον¹⁰ ἐλίξεις¹¹ αὐτούς, καὶ ἀλλαγῇσονται:¹² σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ
 τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν.¹³ Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἰρηκέν ποτε, 13
 Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον¹⁴ τῶν
 ποδῶν σου; Οὐχὶ πάντες εἰσὶν λειτουργικά¹⁵ πνεύματα, εἰς διακονίαν 14
 ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν¹⁶ σωτηρίαν;

Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως¹⁷ ἡμᾶς προσέχειν¹⁸ τοῖς ἀκουσθεῖσιν, μήποτε¹⁹ 2
 παραρρῶμεν.²⁰ Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος,²¹ 2
 καὶ πᾶσα παράβασις²² καὶ παρακοή²³ ἔλαβεν ἔνδικον²⁴ μισθαποδοσίαν,²⁵
 πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα²⁶ τηλικαύτης²⁷ ἀμελήσαντες²⁸ σωτηρίας; Ὅτις, 3
 ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς
 ἡμᾶς ἐβεβαιώθη,²⁹ συνεπιμαρτυροῦντος³⁰ τοῦ θεοῦ σημεῖοις τε καὶ 4
 τέρασιν,³¹ καὶ ποικίλαις³² δυνάμεσιν, καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς,³³

¹ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ² χρίω, anoint. ³ ἔλαιον, ου, τό, olive oil. ⁴ ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ⁵ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner.
⁶ θεμελιώω, lay a foundation, found. ⁷ διαμένω, remain, continue. ⁸ παλαιόω, make or become old, obsolete. ⁹ ὡσεὶ, like, about. ¹⁰ περιβόλαιον, ου, τό, covering, cloak. ¹¹ ἐλίσσω, roll up, coil. ¹² ἀλλάσσω, change, alter. ¹³ ἐκλείπω, fail, cease. ¹⁴ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ¹⁵ λειτουργικός, engaged in special service. ¹⁶ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹⁷ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁸ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁹ μήποτε, never, lest perchance. ²⁰ παραρρέω, be washed away, drift away. ²¹ βέβαιος, firm, secure. ²² παράβασις, εως, ἡ, going aside, transgression. ²³ παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience. ²⁴ ἔνδικος, righteous, just. ²⁵ μισθαποδοσία, ας, ἡ, recompense, reward. ²⁶ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ²⁷ τηλικαῦτος, so great, so large. ²⁸ ἀμελέω, neglect, be unconcerned. ²⁹ βεβαιόω, confirm, secure. ³⁰ συνεπιμαρτυρέω, bear witness together with. ³¹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ³² ποικίλος, varied, manifold. ³³ μερισμός, ος, ὁ, division, distribution.

κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.¹

Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην² τὴν μέλλουσιν, περὶ ἧς 5
 λαλοῦμεν. Διεμαρτύρατο³ δὲ ποῦ⁴ τις λέγων, Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι 6
 μιμνήσκῃ⁵ αὐτοῦ; Ἡ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ⁶ αὐτόν; 7
 Ἥλαττωσας⁷ αὐτὸν βραχύ⁸ τι παρ' ἀγγέλους: δόξῃ καὶ τιμῇ
 ἐστεφανώσας⁹ αὐτόν: πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω¹⁰ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν 8
 γὰρ τῷ ὑποτάξει αὐτῷ τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον.¹¹
 Νῦν δὲ οὐπω¹² ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. Τὸν δὲ βραχύ⁸ τι 9
 παρ' ἀγγέλους ἡλαττωμένον⁷ βλέπομεν Ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα¹³ τοῦ
 θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον,⁹ ὅπως χάριτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς
 γεύσῃται¹⁴ θανάτου. Ἐπρεπεν¹⁵ γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα, καὶ δι' οὗ τὰ 10
 πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν¹⁶ τῆς σωτηρίας
 αὐτῶν διὰ παθημάτων¹³ τελειῶσαι.¹⁷ Ὁ τε γὰρ ἀγιάζων¹⁸ καὶ οἱ 11
 ἀγιαζόμενοι,¹⁸ ἐξ ἑνὸς πάντες: δι' ἣν αἰτίαν¹⁹ οὐκ ἐπαισχύνεται²⁰
 ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, λέγων, Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς 12
 ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω²¹ σε. Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι 13
 πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ. Καὶ πάλιν, Ἴδου ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά ἃ μοι ἔδωκεν ὁ
 θεός. Ἐπεὶ²² οὖν τὰ παιδιά κεκοινώνηκεν²³ σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ 14

¹ θέλησις, εως, ἡ, will, willing. ² οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ³ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁴ ποῦ, somewhere, about. ⁵ μιμνήσκομαι, remember, recall. ⁶ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁷ ἡλαττόω, make lower, decrease. ⁸ βραχύς, short, little. ⁹ στεφανόω, crown, reward. ¹⁰ ὑποκάτω, under, below. ¹¹ ἀνυπότακτος, not subject to rule, rebellious. ¹² οὐπω, not yet. ¹³ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ¹⁴ γεύομαι, taste, experience. ¹⁵ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ¹⁶ ἀρχηγός, οὗ, ὁ, founder, leader. ¹⁷ τελειόω, fill, fulfill. ¹⁸ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ¹⁹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²⁰ ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. ²¹ ὑμνέω, sing to, praise. ²² ἐπεὶ, when, since. ²³ κοινωνέω, have a share of, share.

αὐτὸς παραπλησίως¹ μετέσχεν² τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου
καταργήσῃ³ τὸν τὸ κράτος⁴ ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστιν τὸν
διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ⁵ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ 15
ζῆν ἔνοχοι⁶ ἦσαν δουλείας.⁷ Οὐ γὰρ δήπου⁸ ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται,⁹ 16
ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται.⁹ Ὅθεν¹⁰ ὥφειλεν κατὰ 17
πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι,¹¹ ἵνα ἐλεήμων¹² γένηται καὶ πιστὸς
ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν, εἰς τὸ ἰλάσκεσθαι¹³ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. 18
Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεὶς, δύναται τοῖς πειραζομένοις
βοηθῆσαι.¹⁴

Ὅθεν,¹⁰ ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως¹⁵ ἐπουρανίου¹⁶ μέτοχοι,¹⁷ κατανοήσατε¹⁸ 3
τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας¹⁹ ἡμῶν Ἰησοῦν χριστόν, 2
πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς καὶ Μωϋσῆς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ. Πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ Μωϋσῆν ἡξίωται,²⁰ καθ' ὅσον 3
πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας²¹ αὐτόν. Πᾶς γὰρ οἶκος 4
κατασκευάζεται²¹ ὑπὸ τινος· ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας²¹ θεός. Καὶ 5
Μωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων,²² εἰς μαρτύριον
τῶν λαληθησομένων· χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ· οὗ οἶκός 6

¹ παραπλησίως, similarly, likewise. ² μετέχω, partake of, share in. ³ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁴ κράτος, οὐς, τό, power, dominion. ⁵ ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ⁶ ἔνοχος, involved in, liable. ⁷ δουλεία, ας, ἡ, slavery, bondage. ⁸ δήπου, of course, surely. ⁹ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁰ ὅθεν, from where, from which. ¹¹ ὁμοίω, make like, liken. ¹² ἐλεήμων, merciful, sympathetic. ¹³ ἰλάσκομαι, propitiate, expiate. ¹⁴ βοηθέω, come to the aid of. ¹⁵ κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ¹⁶ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ¹⁷ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ¹⁸ κατανοέω, observe, understand. ¹⁹ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ²⁰ ἡξιώω, consider worthy. ²¹ κατασκευάζω, prepare, build. ²² θεράπων, οντος, ὁ, attendant, servant. ²³ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness.

ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα¹ τῆς ἐλπίδος μέχρι²
 τέλους βεβαίαν³ κατάσχωμεν.⁴ Διό, καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, 7
 Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε⁵ τὰς καρδίας 8
 ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ,⁶ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ⁷ ἐν
 τῇ ἐρήμῳ, οὗ⁸ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν⁹ με, καὶ εἶδον 9
 τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα¹⁰ ἔτη. Διὸ προσώχθισα¹¹ τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, 10
 καὶ εἶπον, Ἄει¹² πλανῶνται τῇ καρδίᾳ: αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς
 μου: ὡς ὤμοσα¹³ ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν¹⁴ 11
 μου. Βλέπετε, ἀδελφοί, μήποτε¹⁵ ἔσται ἐν τινὶ ὑμῶν καρδία πονηρὰ 12
 ἀπιστίας¹⁶ ἐν τῷ ἀποστήναι¹⁷ ἀπὸ θεοῦ ζώντος: ἀλλὰ παρακαλεῖτε 13
 ἑαυτοὺς καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ἄχρι οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ
 σκληρυνθῇ⁵ ἐξ ὑμῶν τις ἀπάτῃ¹⁸ τῆς ἁμαρτίας: μέτοχοι¹⁹ γὰρ γεγονάμεν 14
 τοῦ χριστοῦ, ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως²⁰ μέχρι² τέλους
 βεβαίαν³ κατάσχωμεν:⁴ ἐν τῷ λέγεσθαι, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ 15
 ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε⁵ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ.
 Τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν,²¹ ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξεληθόντες ἐξ 16
 Αἰγύπτου²² διὰ Μωϋσέως. Τίσιν δὲ προσώχθισεν¹¹ τεσσαράκοντα¹⁰ ἔτη 17
 ; Οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα²³ ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; Τίσιν δὲ 18

¹ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ² μέχρι, until, as far as (gen). ³ βεβαίος, firm, secure. ⁴ κατέχω, hold back, hold fast. ⁵ σκληρύνω, harden. ⁶ παραπικρασμός, οὗ, ὁ, rebellion, provocation. ⁷ πειρασμός, οὗ, ὁ, temptation, trial. ⁸ οὗ, where, when. ⁹ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁰ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹¹ προσοχθίζω, be angry, am displeased with. ¹² ἀεί, always, ever. ¹³ ὀμνύω, swear, take an oath. ¹⁴ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ¹⁵ μήποτε, never, lest perchance. ¹⁶ ἀπιστία, ας, ἡ, unbelief, unfaithfulness. ¹⁷ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁸ ἀπάτῃ, ης, ἡ, deceit, deceitfulness. ¹⁹ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ²⁰ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ²¹ παραπικραίνω, embitter, provoke. ²² Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ²³ κῶλον, ου, τό, dead body, corpse.

ὥμοσεν¹ μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν² αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς
 ἀπειθήσασιν;³ Καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι'¹⁹
 ἀπιστίαν.⁴

Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε⁵ καταλειπομένης⁶ ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν **4**
 κατάπαυσιν² αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκεῖν.⁷ Καὶ γὰρ ἐσμεν **2**
 εὐηγγελισμένοι, καθάπερ⁸ καὶ αὐτοὶ·⁹ ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν¹⁰ ὁ λόγος τῆς
 ἀκοῆς¹¹ ἐκείνους, μὴ συγκεκραμένους¹² τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. **3**
 Εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν² οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἴρηκεν,
 Ὡς ὥμοσα¹ ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν² μου:
 καίτοι¹³ τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς¹⁴ κόσμου γενηθέντων. Εἴρηκεν γάρ **4**
 πού¹⁵ περὶ τῆς ἐβδόμης¹⁶ οὕτως, Καὶ κατέπαυσεν¹⁷ ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 τῇ ἐβδόμῃ¹⁶ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ: καὶ ἐν τούτῳ πάλιν, Εἰ **5**
 εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν² μου. Ἐπεὶ¹⁸ οὖν ἀπολείπεται¹⁹ τινὰς **6**
 εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον²⁰ εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι'
 ἀπειθείαν,²¹ πάλιν τινὰ ὀρίζει²² ἡμέραν, Σήμερον, ἐν Δαυὶδ λέγων, μετὰ **7**
 τοσοῦτον²³ χρόνον, καθὼς εἴρηται, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ
 ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε²⁴ τὰς καρδίας ὑμῶν. Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς **8**

¹ ὀμνῶ, swear, take an oath. ² κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ³ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ⁴ ἀπιστία, ας, ἡ, unbelief, unfaithfulness. ⁵ μήποτε, never, lest perchance. ⁶ καταλείπω, leave, leave behind. ⁷ ὑστερέω, lack, need. ⁸ καθάπερ, even as, just as. ⁹ καὶ αὐτοί, and he, and she. ¹⁰ ὠφέλειω, profit, help. ¹¹ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ¹² συγκεράννυμι, blend, unite. ¹³ καίτοι, yet, although. ¹⁴ καταβολή, ἡς, ἡ, foundation, depositing. ¹⁵ πού, somewhere, about. ¹⁶ ἐβδομος, seventh. ¹⁷ καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ¹⁸ ἐπεὶ, when, since. ¹⁹ ἀπολείπω, leave, leave behind. ²⁰ πρότερον, formerly, before. ²¹ ἀπειθεία, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ²² ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ²³ τοσοῦτος, so great, so much. ²⁴ σκληρύνω, harden.

κατέπαυσεν,¹ οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. Ἄρα 9
 ἀπολείπεται² σαββατισμὸς³ τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ. Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν 10
 κατάπαυσιν⁴ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν¹ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ,
 ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός. Σπουδάσωμεν⁵ οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην 11
 τὴν κατάπαυσιν,⁴ ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι⁶ πέσῃ τῆς
 ἀπειθείας.⁷ Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, καὶ ἐνεργής,⁸ καὶ τομώτερος⁹ 12
 ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν¹⁰ δίστομον,¹¹ καὶ διϊκνούμενος¹² ἄχρι μερισμοῦ¹³
 ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν¹⁴ τε καὶ μυελῶν,¹⁵ καὶ κριτικὸς¹⁶
 ἐνθυμήσεων¹⁷ καὶ ἐννοιῶν¹⁸ καρδίας. Καὶ οὐκ ἔστιν κτίσις¹⁹ ἀφανής²⁰ 13
 ἐνώπιον αὐτοῦ: πάντα δὲ γυμνά²¹ καὶ τετραχηλισμένα²² τοῖς ὀφθαλμοῖς
 αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

Ἐχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς, Ἰησοῦν τὸν 14
 υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας.²³ Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ 15
 δυνάμενον συμπαθεῖσαι²⁴ ταῖς ἀσθενείαις²⁵ ἡμῶν, πεπειραμένον²⁶ δὲ
 κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα,²⁷ χωρὶς ἁμαρτίας. Προσερχώμεθα οὖν 16
 μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον,²⁸ καὶ χάριν
 εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον²⁹ βοήθειαν.³⁰

¹ καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ² ἀπολείπω, leave, leave behind. ³ σαββατισμός, οὐ, ὁ, sabbath rest, sabbath observance. ⁴ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ⁵ σπουδάζω, hasten, be eager. ⁶ ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ⁷ ἀπειθεια, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ⁸ ἐνεργής, effective, active. ⁹ τομώτερος, sharper, keener. ¹⁰ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ¹¹ δίστομος, two-edged. ¹² διϊκνέομαι, pierce, penetrate. ¹³ μερισμός, οὐ, ὁ, division, distribution. ¹⁴ ἁρμός, οὐ, ὁ, joint, joint of the body. ¹⁵ μυελός, ου, ὁ, marrow. ¹⁶ κριτικός, able to judge, critical. ¹⁷ ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ¹⁸ ἐννοια, ας, ἡ, thought, intention. ¹⁹ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ²⁰ ἀφανής, invisible, hidden. ²¹ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ²² τετραχλίζω, am laid bare, laid open. ²³ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ²⁴ συμπαθέω, sympathize with, have compassion on. ²⁵ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ²⁶ πειράω, try, attempt. ²⁷ ὁμοιότης, ητος, ἡ, likeness, similarity. ²⁸ ἔλεος, ους, ὁ, pity, mercy. ²⁹ εὐκαιρος, timely, suitable. ³⁰ βοήθεια, ας, ἡ, help, assistance.

Πᾶς γὰρ ἀρχιερεύς, ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων **5**
 καθίσταται¹ τὰ πρὸς τὸν θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά² τε καὶ θυσίας³ ὑπὲρ
 ἁμαρτιῶν: μετριοπαθεῖν⁴ δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν⁵ καὶ πλανωμένοις, **2**
 ἐπεὶ⁶ καὶ αὐτὸς περίκειται⁷ ἀσθένειαν:⁸ καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς **3**
 περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ, προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. Καὶ **4**
 οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ,
 καθάπερ⁹ καὶ Ἀαρών. Οὕτως¹⁰ καὶ ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν **5**
 γεννηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν, Υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ
 σήμερον γεγέννηκά σε. Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν **6**
 αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν¹¹ Μελχισεδέκ.¹² Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς **7**
 αὐτοῦ, δεήσεις¹³ τε καὶ ἱκετηρίας¹⁴ πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ
 θανάτου μετὰ κραυγῆς¹⁵ ἰσχυρᾶς¹⁶ καὶ δακρύων¹⁷ προσενέγκας, καὶ
 εἰσακουσθεὶς¹⁸ ἀπὸ τῆς εὐλαβείας,¹⁹ καίπερ²⁰ ὢν υἱός, ἔμαθεν²¹ ἀφ' ὧν **8**
 ἔπαθεν τὴν ὑπακοήν,²² καὶ τελειωθεὶς²³ ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν²⁴ **9**
 αὐτῷ πᾶσιν αἵτιος²⁵ σωτηρίας αἰωνίου: προσαγορευθεὶς²⁶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ **10**
 ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν¹¹ Μελχισεδέκ.¹²

¹ καθίστημι, set, constitute. ² δῶρον, ου, τό, gift, present. ³ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁴ μετριοπαθεῖω, moderate one's feelings, deal gently. ⁵ ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁶ ἐπεὶ, when, since. ⁷ περίκειμαι, be around, surround. ⁸ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁹ καθάπερ, even as, just as. ¹⁰ οὕτως, thus, so. ¹¹ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ¹² Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ¹³ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹⁴ ἱκετηρία, ας, ἡ, supplication, entreaty. ¹⁵ κραυγή, ἡς, ἡ, outcry, crying. ¹⁶ ἰσχυρός, strong, mighty. ¹⁷ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹⁸ εἰσακούω, listen, hear. ¹⁹ εὐλάβεια, ας, ἡ, awe, reverence. ²⁰ καίπερ, although. ²¹ μαθησάμενος, learn, ascertain. ²² ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ²³ τελειόω, fill, fulfill. ²⁴ ὑπακούω, obey, listen. ²⁵ αἵτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ²⁶ προσαγορεύω, call by name, designate.

Περὶ οὗ πολλὸς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμηνευτός¹ λέγειν, ἐπεὶ² νωθροὶ³ 11
γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς.⁴ Καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν 12
χρόνον, πάλιν χρεῖαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς, τίνα τὰ στοιχεῖα⁵ τῆς
ἀρχῆς τῶν λογίων⁶ τοῦ θεοῦ· καὶ γεγόνατε χρεῖαν ἔχοντες γάλακτος,⁷
καὶ οὐ στερεᾶς⁸ τροφῆς.⁹ Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων¹⁰ γάλακτος⁷ ἄπειρος¹¹ 13
λόγου δικαιοσύνης· νήπιος¹² γὰρ ἐστίν. Τελείων¹³ δέ ἐστιν ἡ στερεὰ⁸ 14
τροφή,⁹ τῶν διὰ τὴν ἑξίν¹⁴ τὰ αἰσθητήρια¹⁵ γεγυμνασμένα¹⁶ ἐχόντων
πρὸς διάκρισιν¹⁷ καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

Διό, ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα¹⁸ 6
φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον¹⁹ καταβαλλόμενοι²⁰ μετανοίας²¹ ἀπὸ
νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν, βαπτισμῶν²² διδαχῆς, ἐπιθέσεώς²³ 2
τε χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν, καὶ κρίματος²⁴ αἰωνίου. Καὶ τοῦτο 3
ποιήσωμεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπη²⁵ ὁ θεός. Ἀδύνατον²⁶ γὰρ τοὺς ἅπας²⁷ 4
φωτισθέντας,²⁸ γευσαμένους²⁹ τε τῆς δωρεᾶς³⁰ τῆς ἐπουρανίου,³¹ καὶ
μετόχους³² γεννηθέντας πνεύματος ἁγίου, καὶ καλὸν γευσαμένους²⁹ θεοῦ 5
ῥῆμα, δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεσόντας,³³ πάλιν 6
ἀνακαινίζειν³⁴ εἰς μετάνοιαν,²¹ ἀνασταυροῦντας³⁵ ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ

¹ δυσερμηνευτός, hard to explain. ² ἐπεὶ, when, since. ³ νωθρός, lazy, sluggish. ⁴ ἀκοή, ἤς, ἡ, hearing, report. ⁵ στοιχεῖον, τό, elementary principles, elements. ⁶ λόγιον, οὗ, τό, saying, oracle. ⁷ γάλα, γαλακτος, τό, milk. ⁸ στερεός, hard, firm. ⁹ τροφή, ἤς, ἡ, food, nourishment. ¹⁰ μετέχω, partake of, share in. ¹¹ ἄπειρος, unacquainted with, unaccustomed to. ¹² νήπιος, infant, child. ¹³ τέλειος, complete, perfect. ¹⁴ ἑξίς, εως, ἡ, maturity, condition. ¹⁵ αἰσθητήριον, οὗ, τό, faculty of perception, sense. ¹⁶ γυμνάζω, train, undergo discipline. ¹⁷ διάκρισις, εως, ἡ, act of passing judgment. ¹⁸ τελειότης, ἡτος, ἡ, perfection, completeness. ¹⁹ θεμέλιος, οὗ, ὁ, foundation. ²⁰ καταβάλλω, strike down, found. ²¹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²² βαπτισμός, οὗ, ὁ, washing, cleansing. ²³ ἐπιθεσις, εως, ἡ, laying on, assault. ²⁴ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ²⁵ ἐπιτρέπω, permit, allow. ²⁶ ἀδύνατος, impossible, unable. ²⁷ ἅπας, once, once for all. ²⁸ φωτίζω, give light, enlighten. ²⁹ γεύομαι, taste, experience. ³⁰ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ³¹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ³² μέτοχος, οὗ, ὁ, partaker, partner. ³³ παραπίπτω, fall away, commit apostasy. ³⁴ ἀνακαινίζω, renew, restore. ³⁵ ἀνασταυρόω, crucify again.

θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας.¹ Γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς ⁷
πολλάκις² ἐρχόμενον ὑετόν,³ καὶ τίκτουσα⁴ βοτάνην⁵ εὐθετον⁶ ἐκείνοις
δι' οὓς καὶ γεωργεῖται,⁷ μεταλαμβάνει⁸ εὐλογίας⁹ ἀπὸ τοῦ θεοῦ: ⁸
ἐκφέρουσα¹⁰ δὲ ἀκάνθας¹¹ καὶ τριβόλους,¹² ἀδόκιμος¹³ καὶ κατάρας¹⁴
ἐγγύς, ἥς τὸ τέλος εἰς καῦσιν.¹⁵

Πεπεισμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείσσονα¹⁶ καὶ ἐχόμενα ⁹
σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτως¹⁷ λαλοῦμεν: οὐ γὰρ ἄδικος¹⁸ ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι¹⁹ ¹⁰
τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ τοῦ κόπου²⁰ τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε²¹ εἰς τὸ
ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες. ¹¹
Ἐπιθυμοῦμεν²² δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι²¹ σπουδὴν²³
πρὸς τὴν πληροφориαν²⁴ τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους: ἵνα μὴ νωθοὶ²⁵ ¹²
γένησθε, μιμηταὶ²⁶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας²⁷
κληρονομούντων²⁸ τὰς ἐπαγγελίας.

Τῷ γὰρ Ἀβραάμ ἐπαγγελάμενος²⁹ ὁ θεός, ἐπεὶ³⁰ κατ' οὐδενὸς εἶχεν ¹³
μείζονος ὁμόσαι,³¹ ὥμοσεν³¹ καθ' ἑαυτοῦ, λέγων, Ἦ³² μὴν³³ εὐλογῶν ¹⁴
εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων³⁴ πληθυνῶ³⁴ σε. Καὶ οὕτως¹⁷ ¹⁵

¹ παραδειγματίζω, expose, make an example of. ² πολλάκις, often, many times. ³ ὑετός, ου, ό, rain. ⁴ τίκτω, give birth to, bear. ⁵ βοτάνη, ης, ή, herb, plant. ⁶ εὐθετος, useful, fit. ⁷ γεωργέω, farm, cultivate. ⁸ μεταλαμβάνω, partake of, share. ⁹ εὐλογία, ας, ή, blessing, adulation. ¹⁰ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ¹¹ ἀκάνθα, ης, ή, thorn, thorn bush. ¹² τρίβολος, ου, ό, thistle, briar. ¹³ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ¹⁴ κατάρα, ας, ή, curse, cursing. ¹⁵ καῦσις, εως, ή, burning, burning up. ¹⁶ κρείσσων, stronger, more excellent. ¹⁷ οὕτως, thus, so. ¹⁸ ἄδικος, unjust, unrighteous. ¹⁹ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ²⁰ κόπος, ου, ό, labor, trouble. ²¹ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ²² ἐπιθυμέω, desire, long for. ²³ σπουδή, ης, ή, haste, diligence. ²⁴ πληροφορία, ας, ή, full assurance, certainty. ²⁵ νωθός, lazy, sluggish. ²⁶ μιμητής, οὔ, ό, imitator. ²⁷ μακροθυμία, ας, ή, long-suffering, patience. ²⁸ κληρονομέω, inherit, obtain. ²⁹ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ³⁰ ἐπεὶ, when, since. ³¹ ὁμνύω, swear, take an oath. ³² ἦ, truly, surely. ³³ μὴν, ό, month, certainly. ³⁴ πληθύνω, multiply, increase.

μακροθυμήσας¹ ἐπέτυχεν² τῆς ἐπαγγελίας. Ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ 16
 μείζονος ὀμνύουσιν,³ καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας⁴ πέρας⁵ εἰς
 βεβαίωσιν⁶ ὁ ὅρκος.⁷ Ἐν ᾧ περισσότερον⁸ βουλόμενος ὁ θεὸς ἐπιδείξει⁹ 17
 τοῖς κληρονόμοις¹⁰ τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον¹¹ τῆς βουλῆς¹² αὐτοῦ,
 ἐμεσίτευσεν¹³ ὅρκῳ,⁷ ἵνα διὰ δύο πραγμάτων¹⁴ ἀμεταθέτων,¹¹ ἐν οἷς 18
 ἀδύνατον¹⁵ ψεύσασθαι¹⁶ θεόν, ἰσχυρὰν¹⁷ παράκλησιν¹⁸ ἔχωμεν οἱ
 καταφυγόντες¹⁹ κρατῆσαι τῆς προκειμένης²⁰ ἐλπίδος: ἦν ὡς ἄγκυραν²¹ 19
 ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ²² τε καὶ βεβαίαν,²³ καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ
 ἐσώτερον²⁴ τοῦ καταπετάσματος:²⁵ ὅπου πρόδρομος²⁶ ὑπὲρ ἡμῶν 20
 εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν²⁷ Μελχισεδέκ²⁸ ἀρχιερεὺς γενόμενος
 εἰς τὸν αἰῶνα.

Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ,²⁸ βασιλεὺς Σαλήμ,²⁹ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ 7
 ὑψίστου,³⁰ ὁ συναντήσας³¹ Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς³² τῶν
 βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν, ᾧ καὶ δεκάτην³³ ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν³⁴ 2
 Ἀβραάμ – πρῶτον μὲν ἐρμηνευόμενος³⁵ βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα
 δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ,²⁹ ὃ ἐστὶν βασιλεὺς εἰρήνης: ἀπάτωρ,³⁷ ἀμήτωρ,³⁸ 3

¹ μακροθυμέω, be patient, suffer long. ² ἐπιτυχάνω, obtain, attain. ³ ὀμνύω, swear, take an oath. ⁴ ἀντιλογία, ἀς, ἡ, dispute, contradiction. ⁵ πέρας, ατος, τό, limit, end. ⁶ βεβαίωσις, εως, ἡ, confirmation, ratification. ⁷ ὅρκος, ου, ὁ, oath. ⁸ περισσός, excessive, abundant. ⁹ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ¹⁰ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ¹¹ ἀμετάθετος, unchangeable, unchanged. ¹² βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹³ μεσιτεύω, guarantee, mediate. ¹⁴ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ¹⁵ ἀδύνατος, impossible, unable. ¹⁶ ψεύδομαι, lie. ¹⁷ ἰσχυρός, strong, mighty. ¹⁸ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁹ καταφεύγω, flee, take refuge. ²⁰ πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ²¹ ἄγκυρα, ἀς, ἡ, anchor. ²² ἀσφαλής, certain, definite. ²³ βέβαιος, firm, secure. ²⁴ ἐσώτερος, within, inside (gen). ²⁵ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ²⁶ πρόδρομος, ου, ὁ, going before, forerunner. ²⁷ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ²⁸ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ²⁹ Σαλήμ, ἡ, Salem. ³⁰ ὕψιστος, highest, most high. ³¹ συναντάω, meet with, hence to happen. ³² κοπή, ἡς, ἡ, miting, slaughter. ³³ δεκάτη, ης, ἡ, tenth part, tithe. ³⁴ μερίζω, divide, part. ³⁵ ἐρμηνεύω, interpret, translate. ³⁶ ἔπειτα, then, after this. ³⁷ ἀπάτωρ, fatherless, without a father. ³⁸ ἀμήτωρ, without a mother.

ἀγενεαλόγητος,¹ μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων,
 ἀφωμοιωμένος² δὲ τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ – μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές.³

Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος⁴ οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην⁵ Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν 4
 ἀκροθινίων⁶ ὁ πατριάρχης.⁷ Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ⁸ τὴν ἱερατείαν⁹ 5
 λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν¹⁰ τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον,
 τοῦτ' ἔστιν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ¹¹ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς
 ὀσφύος¹² Ἀβραάμ: ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος¹³ ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκεν¹⁴ 6
 τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν. Χωρὶς δὲ 7
 πάσης ἀντιλογίας,¹⁵ τὸ ἔλαττον¹⁶ ὑπὸ τοῦ κρείττονος¹⁷ εὐλογεῖται. Καὶ 8
 ὧδε μὲν δεκάτας⁵ ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν: ἐκεῖ δέ,
 μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. Καί, ὡς ἔπος¹⁸ εἶπεῖν, διὰ Ἀβραάμ καὶ Λευὶ⁸ ὁ 9
 δεκάτας⁵ λαμβάνων δεδεκάτῳται:¹⁴ ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ¹² τοῦ πατρὸς ἦν, 10
 ὅτε συνήνησεν¹⁹ αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ.²⁰

Εἰ μὲν οὖν τελείωσις²¹ διὰ τῆς Λευϊτικῆς²² ἱερωσύνης²³ ἦν – ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' 11
 αὐτῇ νενομοθέτητο²⁴ – τίς ἔτι χρεῖα, κατὰ τὴν τάξιν²⁵ Μελχισεδέκ²⁰
 ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν²⁵ Ἀαρὼν λέγεσθαι; 12
 Μεταπιθεμένης²⁶ γὰρ τῆς ἱερωσύνης,²³ ἐξ ἀνάγκης²⁷ καὶ νόμου

¹ ἀγενεαλόγητος, without genealogy. ² ἀφωμοιόω, make like, assimilate. ³ διηνεκής, continuous, perpetual. ⁴ πηλίκος, how large, how great. ⁵ δεκάτη, ης, ἡ, tenth part, tithe. ⁶ ἀκροθίνιον, ου, τό, booty, spoils. ⁷ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ⁸ Λευὶ, ὁ, Levi. ⁹ ἱερατεία, ας, ἡ, priestly office, priesthood. ¹⁰ ἀποδεκατόω, tithe, collect a tithe. ¹¹ καίπερ, although. ¹² ὀσφύς, ὅς, ἡ, waist, hip. ¹³ γενεαλογέω, trace descent or ancestry. ¹⁴ δεκατόω, collect or receive tithes, tithe. ¹⁵ ἀντιλογία, ας, ἡ, dispute, contradiction. ¹⁶ ἐλάσσων, lesser, less. ¹⁷ κρείττων, stronger, more excellent. ¹⁸ ἔπος, ους, τό, word, so to speak. ¹⁹ συναντάω, meet with, hence to happen. ²⁰ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ²¹ τελείωσις, εως, ἡ, perfection, fulfillment. ²² Λευϊτικός, Levitical. ²³ ἱερωσύνη, ης, ἡ, priesthood, priestly office. ²⁴ νομοθετέω, ordain, enact. ²⁵ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ²⁶ μετατίθῃμι, transfer, change. ²⁷ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress.

μετάθεσις¹ γίνεται. Ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἐτέρας¹³
μετέσχηκεν,² ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκεν³ τῷ θυσιαστηρίῳ.⁴ Πρόδηλον⁵¹⁴
γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα⁶ ἀνατέταλκεν⁷ ὁ κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ
ἱερωσύνης⁸ Μωϋσῆς ἐλάλησεν. Καὶ περισσότερον⁹ ἔτι κατάδηλόν¹⁰¹⁵
ἐστίν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα¹¹ Μελχισεδέκ¹² ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, ὃς¹⁶¹⁶
οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς¹³ γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς
ἀκαταλύτου:¹⁴ μαρτυρεῖ γὰρ ὅτι Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν¹⁷¹⁷
Μελχισεδέκ.¹² Ἀθέτησις¹⁶ μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης¹⁷ ἐντολῆς, διὰ τὸ¹⁸¹⁸
αὐτῆς ἀσθενές¹⁸ καὶ ἀνωφελές:¹⁹ οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν²⁰ ὁ νόμος,¹⁹¹⁹
ἐπεισαγωγῇ²¹ δὲ κρείττονος²² ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ θεῷ. Καὶ καθ'²⁰²⁰
ὅσον οὐ χωρὶς ὀρκωμοσίας²³ – οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὀρκωμοσίας²³ εἰσὶν
ἱερεῖς γεγονότες, ὁ δὲ μετὰ ὀρκωμοσίας,²³ διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν,²¹²¹
᾽Ωμοσεν²⁴ κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται,²⁵ Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα
κατὰ τὴν τάξιν¹⁵ Μελχισεδέκ¹² – κατὰ τοσοῦτον²⁶ κρείττονος²²²²
διαθήκης γέγονεν ἔγγυος²⁷ Ἰησοῦς. Καὶ οἱ μὲν πλείονες εἰσιν γεγονότες²³²³
ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ καλύεσθαι²⁸ παραμένειν:²⁹ ὁ δέ, διὰ τὸ μένειν²⁴²⁴
αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον³⁰ ἔχει τὴν ἱερωσύνην.⁸ Ὅθεν³¹ καὶ²⁵²⁵

¹ μετάθεσις, εως, ἡ, change, removal. ² μετέχω, partake of, share in. ³ προσέχω, take head of, attend to. ⁴ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ⁵ πρόδηλος, clear, evident. ⁶ Ἰούδα, ὁ, Judah, Judas. ⁷ ἀνατέλλω, cause to rise, make to rise. ⁸ ἱερωσύνη, ης, ἡ, priesthood, priestly office. ⁹ περισσός, excessive, abundant. ¹⁰ κατάδηλος, very clear, quite plain. ¹¹ ὁμοιότης, ητος, ἡ, likeness, similarity. ¹² Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ¹³ σαρκικός, fleshly, carnal. ¹⁴ ἀκατάλυτος, indissoluble. ¹⁵ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ¹⁶ ἀθέτησις, εως, ἡ, setting aside, annulment. ¹⁷ προάγω, lead forth, go before. ¹⁸ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁹ ἀνωφελής, unprofitable, useless. ²⁰ τελειόω, fill, fulfill. ²¹ ἐπεισαγωγῇ, ης, ἡ, bringing in besides, bringing in. ²² κρείττων, stronger, more excellent. ²³ ὀρκωμοσία, ας, ἡ, oath, taking of an oath. ²⁴ ὀμνύω, swear, take an oath. ²⁵ μεταμέλωμαι, regret, repent. ²⁶ τοσοῦτος, so great, so much. ²⁷ ἔγγυος, ου, ὁ, under good security, surety. ²⁸ καλύω, forbid, hinder. ²⁹ παραμένω, remain beside, continue. ³⁰ ἀπαράβατος, permanent, unchangeable. ³¹ ὅθεν, from where, from which.

σώζειν εἰς τὸ παντελὲς¹ δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ,
πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν² ὑπὲρ αὐτῶν.

Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν³ ἀρχιερεὺς, ὅσιος,⁴ ἄκακος,⁵ ἀμίαντος,⁶ 26
κεχωρισμένος⁷ ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος⁸ τῶν οὐρανῶν
γενόμενος· ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην,⁹ ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, 27
πρότερον¹⁰ ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας¹¹ ἀναφέρειν,¹² ἔπειτα¹³ τῶν
τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ,¹⁴ ἑαυτὸν ἀνενέγκας.¹² Ὁ νόμος 28
γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν¹⁵ ἀρχιερεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν·¹⁶ ὁ λόγος δὲ
τῆς ὀρκωμοσίας¹⁷ τῆς μετὰ τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

Κεφάλαιον¹⁹ δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις· τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν 8
ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης²⁰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τῶν ἀγίων 2
λειτουργός,²¹ καὶ τῆς σκηνῆς²² τῆς ἀληθινῆς,²³ ἣν ἔπηξεν²⁴ ὁ κύριος, καὶ
οὐκ ἄνθρωπος· πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά²⁵ τε καὶ 3
θυσίας¹¹ καθίσταται·¹⁵ ὅθεν²⁶ ἀναγκαῖον²⁷ ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ
προσενέγκη. Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, ὄντων τῶν ἱερέων 4
τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα,²⁵ οἵτινες ὑποδείγματι²⁸ 5

¹ παντελής, completely, forever. ² ἐντυγχάνω, entreat, intercede. ³ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ⁴ ὅσιος, righteous, pious. ⁵ ἄκακος, guileless, innocent. ⁶ ἀμίαντος, undefiled, untainted. ⁷ χωρίζω, separate, depart. ⁸ ὑψηλός, high, lofty. ⁹ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁰ πρότερον, formerly, before. ¹¹ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹² ἀναφέρω, bring up, offer. ¹³ ἔπειτα, then, after this. ¹⁴ ἐφάπαξ, once for all, once. ¹⁵ καθίστημι, set, constitute. ¹⁶ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁷ ὀρκωμοσία, ας, ἡ, oath, taking of an oath. ¹⁸ τελειόω, fill, fulfill. ¹⁹ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ²⁰ μεγαλωσύνη, ης, ἡ, greatness, majesty. ²¹ λειτουργός, ου, ὁ, minister, servant. ²² σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ²³ ἀληθινός, true, genuine. ²⁴ πῆγνυμι, make firm, put together. ²⁵ δῶρον, ου, τό, gift, present. ²⁶ ὅθεν, from where, from which. ²⁷ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ²⁸ ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example.

καὶ σκιᾷ¹ λατρεύουσιν² τῶν ἐπουρανίων,³ καθὼς κεχηρμάτισται⁴
 Μωϋσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν⁵ τὴν σκηνήν,⁶ Ὅρα, γάρ φησιν, ποιήσεις
 πάντα κατὰ τὸν τύπον⁷ τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει. Νυνὶ⁸ δὲ 6
 διαφορωτέρας⁹ τέτυχεν¹⁰ λειτουργίας,¹¹ ὅσω καὶ κρείττονός¹² ἐστίν
 διαθήκης μεσίτης,¹³ ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν¹² ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται.¹⁴ 7
 Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος,¹⁵ οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος. 8
 Μεμφόμενος¹⁶ γὰρ αὐτοῖς λέγει, Ἰδοὺ, ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος,
 καὶ συντελέσω¹⁷ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα¹⁸
 διαθήκην καινήν: οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν 9
 αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου¹⁹ μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν²⁰
 αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου: ²¹ ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν²² ἐν τῇ διαθήκῃ μου,
 καὶ γὰρ ἡμέλησα²³ αὐτῶν, λέγει κύριος. Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν 10
 διαθήσομαι²⁴ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, λέγει κύριος,
 διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν²⁵ αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν
 ἐπιγράψω²⁶ αὐτούς: καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς
 λαόν. Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην²⁷ αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος 11
 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, Γνώθι τὸν κύριον: ὅτι πάντες εἰδήσουσίν με,
 ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν. Ὅτι ἴλεως²⁸ ἔσομαι ταῖς 12

¹ σκιά, ἄς, ἡ, shadow, thick darkness. ² λατρεύω, serve, worship. ³ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁴ χερματίζω, instruct, reveal. ⁵ ἐπιτελέω, complete, perform. ⁶ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁷ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ⁸ νυνί, now, already. ⁹ διάφορος, various, different. ¹⁰ τυγχάνω, obtain, happen. ¹¹ λειτουργία, ἄς, ἡ, service, ministry. ¹² κρείττων, stronger, more excellent. ¹³ μεσίτης, ου, ὁ, mediator, go-between. ¹⁴ νομοθετέω, ordain, enact. ¹⁵ ἄμεμπτος, blameless. ¹⁶ μέμφομαι, find fault with, blame. ¹⁷ συντελέω, complete, accomplish. ¹⁸ Ἰούδα, ὁ, Judah, Judas. ¹⁹ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ²⁰ ἐξάγω, lead out. ²¹ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ²² ἐμμένω, persevere, remain (in). ²³ ἀμελέω, neglect, be unconcerned. ²⁴ διατίθεμαι, appoint, make. ²⁵ διάνοια, ἄς, ἡ, mind, understanding. ²⁶ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ²⁷ πολίτης, ου, ὁ, citizen. ²⁸ ἴλεως, gracious, merciful.

ἀδικίας¹ αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν² αὐτῶν οὐ
 μὴ μνησθῶ³ ἔτι. Ἐν τῷ λέγειν, Καινήν, πεπαλαίωκεν⁴ τὴν πρώτην. Τὸ 13
 δὲ παλαιούμενον⁴ καὶ γηράσκον,⁵ ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.⁶

Εἶχεν μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη δικαιώματα⁷ λατρείας,⁸ τό τε ἅγιον κοσμικόν.⁹ 9
 Σκηνὴ¹⁰ γὰρ κατεσκευάσθη¹¹ ἡ πρώτη, ἐν ἣ ἡ τε λυχνία¹² καὶ ἡ τράπεζα
 καὶ ἡ πρόθεσις¹⁴ τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται ἅγια. Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον 3
 καταπέτασμα¹⁵ σκηνῇ¹⁰ ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων, χρυσοῦν¹⁶ ἔχουσα 4
 θυμιατήριον,¹⁷ καὶ τὴν κιβωτὸν¹⁸ τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην¹⁹
 πάντοθεν²⁰ χρυσίῳ,²¹ ἐν ἣ στάμνος²² χρυσῇ¹⁶ ἔχουσα τὸ μάννα,²³ καὶ ἡ
 ῥάβδος²⁴ Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα,²⁵ καὶ αἱ πλάκες²⁶ τῆς διαθήκης: 5
 ὑπεράνω²⁷ δὲ αὐτῆς Χερουβίμ.²⁸ δόξης κατασκιάζοντα²⁹ τὸ ἱλαστήριον:³⁰
 περὶ ὧν οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ μέρος. Τούτων δὲ οὕτως 6
 κατεσκευασμένων,¹¹ εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν¹⁰ διὰ παντὸς εἰσίσιν³¹
 οἱ ἱερεῖς, τὰς λατρείας⁸ ἐπιτελοῦντες:³² εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ³³ τοῦ 7
 ἐνιαυτοῦ³⁴ μόνος ὁ ἀρχιερεύς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ
 ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων:³⁵ τοῦτο δηλοῦντος³⁶ τοῦ 8

¹ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ² ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ³ μνησθῆναι, remember, recall. ⁴ παλαίω, make or become old, obsolete. ⁵ γηράσκω, grow old, become old. ⁶ ἀφανισμός, οὐ, ὁ, vanishing, disappearing. ⁷ δικαίωμα, τος, τό, regulation, righteous deed. ⁸ λατρεία, ας, ἡ, service, divine worship. ⁹ κοσμικός, earthly, worldly. ¹⁰ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹¹ κατασκευάζω, prepare, build. ¹² λυχνία, ας, ἡ, lampstand. ¹³ τράπεζα, ἡς, ἡ, table. ¹⁴ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹⁵ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ¹⁶ χρυσοῦς, golden. ¹⁷ θυμιατήριον, ου, τό, altar of incense, censer. ¹⁸ κιβωτός, οὐ, ἡ, wooden box, ark. ¹⁹ περικαλύπτω, cover, conceal. ²⁰ πάντοθεν, on all sides, from all sides. ²¹ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ²² στάμνος, ου, ἡ, jar, jar or vase. ²³ μάννα, τό, manna. ²⁴ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ²⁵ βλαστήνω, sprout, produce. ²⁶ πλάξ, πλακός, ἡ, tablet, table. ²⁷ ὑπεράνω, high above (gen), far above. ²⁸ χερουβίμ, τό, cherubim. ²⁹ κατασκιάζω, overshadow. ³⁰ ἱλαστήριον, ου, τό, sin offering, covering. ³¹ εἰσεμι, enter, go in. ³² ἐπιτελέω, complete, perform. ³³ ἅπαξ, once, once for all. ³⁴ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ³⁵ ἀγνόημα, τος, τό, sin of ignorance. ³⁶ δηλώω, show, make clear.

πνεύματος τοῦ ἁγίου, μήπω¹ πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδόν, ἔτι
 τῆς πρώτης σκηνῆς² ἐχούσης στάσιν·³ ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν 9
 τὸν ἐνεστηκότα,⁴ καθ' ὃν δῶρά⁵ τε καὶ θυσίαι⁶ προσφέρονται, μὴ
 δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι⁷ τὸν λατρεύοντα,⁸ μόνον ἐπὶ 10
 βρώμασιν⁹ καὶ πόμασιν¹⁰ καὶ διαφόροις¹¹ βαπτισμοῖς¹² καὶ δικαιώμασιν
 σαρκός, μέχρι¹⁴ καιροῦ διορθώσεως¹⁵ ἐπικείμενα.¹⁶

Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς 11
 μείζονος καὶ τελειοτέρας¹⁷ σκηνῆς,² οὐ χειροποιήτου,¹⁸ τοῦτ' ἔστιν, οὐ
 ταύτης τῆς κτίσεως,¹⁹ οὐδὲ δι' αἵματος τράγων²⁰ καὶ μόσχων,²¹ διὰ δὲ 12
 τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ²² εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν²³
 εὐράμενος. Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων²⁴ καὶ τράγων,²⁰ καὶ σποδὸς²⁵ 13
 δαμάλεως²⁶ ῥαντίζουσα²⁷ τοὺς κεκοινωμένους,²⁸ ἁγιάζει²⁹ πρὸς τὴν τῆς
 σαρκὸς καθαρότητα,³⁰ πόσῳ³¹ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ χριστοῦ, ὃς διὰ 14
 πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον³² τῷ θεῷ, καθαριεῖ
 τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν⁸ θεῷ ζῶντι; 15
 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης³³ ἐστίν, ὅπως, θανάτου
 γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν³⁴ τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων,³⁵

¹ μήπω, not yet. ² σκηνή, ἦς, ἡ, tent, tabernacle. ³ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ⁴ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ⁵ δῶρον, ου, τό, gift, present. ⁶ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁷ τελειώω, fill, fulfill. ⁸ λατρεύω, serve, worship. ⁹ βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹⁰ πόμα, τος, τό, drink. ¹¹ διάφορος, various, different. ¹² βαπτισμός, οὔ, ὁ, washing, cleansing. ¹³ δικαίωμα, τος, τό, regulation, righteous deed. ¹⁴ μέχρι, until, as far as (gen). ¹⁵ διορθώσις, εως, ἡ, reformation, new order. ¹⁶ ἐπικείμεναι, lie on, lie upon. ¹⁷ τέλειος, complete, perfect. ¹⁸ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ¹⁹ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ²⁰ τράγος, ου, ὁ, male goat. ²¹ μόσχος, ου, ὁ, calf. ²² ἐφάπαξ, once for all, once. ²³ λύτρωσις, εως, ἡ, ransoming, redemption. ²⁴ ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ²⁵ σποδός, οὔ, ἡ, ashes. ²⁶ δάμαλις, εως, ἡ, heifer, young cow. ²⁷ ῥαντίζω, sprinkle, cleanse. ²⁸ κοινώω, make common, defile. ²⁹ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ³⁰ καθαρότης, ητος, ἡ, purity, cleansing. ³¹ πόσος, how many? how great? ³² ἄμωμος, without blemish, blameless. ³³ μεσίτης, ου, ὁ, mediator, go-between. ³⁴ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ³⁵ παράβασις, εως, ἡ, going aside, transgression.

τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας.¹ 16
 Ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη² φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου.³ 17
 Διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία,⁴ ἐπεὶ⁵ μήποτε⁶ ἰσχύει⁷ ὅτε ζῇ ὁ
 διαθέμενος.³ Ὅθεν⁸ οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται.⁹ 18
 Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ
 λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων¹⁰ καὶ τράγων,¹¹ μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου
 κοκκίνου¹² καὶ ὑσσώπου,¹³ αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν
 ἐρράντισεν,¹⁵ λέγων, Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἣς ἐνετείλατο¹⁶ πρὸς 20
 ὑμᾶς ὁ θεός. Καὶ τὴν σκηνὴν¹⁷ δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη¹⁸ τῆς λειτουργίας 21
 τῷ αἵματι ὁμοίως ἐρράντισεν.¹⁵ Καὶ σχεδὸν²⁰ ἐν αἵματι πάντα 22
 καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἵματεκχυσίας²¹ οὐ γίνεται
 ἄφεσις.²²

Ἀνάγκη² οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα²³ τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις 23
 καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια²⁴ κρείττοσιν²⁵ θυσίαις²⁶ παρὰ
 ταύτας. Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα²⁷ ἅγια εἰσῆλθεν ὁ χριστός, ἀντίτυπα²⁸ 24
 τῶν ἀληθινῶν,²⁹ ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι³⁰ τῷ
 προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν: οὐδ' ἵνα πολλάκις³¹ προσφέρῃ ἑαυτόν, 25

¹ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ² ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ³ διατίθεμαι, appoint, make. ⁴ βεβαίος, firm, secure. ⁵ ἐπεὶ, when, since. ⁶ μήποτε, never, lest perchance. ⁷ ἰσχύω, be strong, able. ⁸ ὅθεν, from where, from which. ⁹ ἐγκαινίζω, renew, inaugurate. ¹⁰ μόσχος, ου, ὁ, calf. ¹¹ τράγος, ου, ὁ, male goat. ¹² ἔριον, ου, τό, wool. ¹³ κόκκινος, scarlet, crimson. ¹⁴ ὑσσώπος, ου, ὁ, hyssop. ¹⁵ ῥαντίζω, sprinkle, cleanse. ¹⁶ ἐντέλλομαι, command, give orders. ¹⁷ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹⁸ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹⁹ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ²⁰ σχεδόν, almost, nearly. ²¹ αἵματεκχυσία, ας, ἡ, shedding of blood. ²² ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ²³ ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ²⁴ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁵ κρείττων, stronger, more excellent. ²⁶ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ²⁷ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ²⁸ ἀντίτυπος, struck back, corresponding to. ²⁹ ἀληθινός, true, genuine. ³⁰ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ³¹ πολλάκις, often, many times.

ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν¹ ἐν αἵματι
 ἀλλοτρίῳ·² ἐπεὶ³ ἔδει αὐτὸν πολλάκις⁴ παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς⁵ κόσμου· 26
 νῦν δὲ ἅπαξ⁶ ἐπὶ συντελείᾳ⁷ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν⁸ ἁμαρτίας διὰ τῆς
 θυσίας⁹ αὐτοῦ πεφανέρωται. Καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται¹⁰ τοῖς ἀνθρώποις 27
 ἅπαξ⁶ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις· οὕτως καὶ ὁ χριστός, ἅπαξ⁶ 28
 προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν¹¹ ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς
 ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις,¹² εἰς σωτηρίαν.

Σκιάν¹³ γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα¹⁴ 10

τῶν πραγμάτων,¹⁵ κατ' ἐνιαυτὸν¹ ταῖς αὐταῖς θυσίαις⁹ ἃς προσφέρουσιν
 εἰς τὸ διηνεκές,¹⁶ οὐδέποτε¹⁷ δύνανται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι.¹⁸
 Ἐπεὶ³ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο¹⁹ προσφερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι 2
 συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας,²⁰ ἅπαξ⁶ κεκαθαρμένους;²¹ Ἄλλ' 3
 ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις²² ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν·¹ ἀδύνατον²³ γὰρ αἷμα 4
 ταύρων²⁴ καὶ τράγων²⁵ ἀφαιρεῖν²⁶ ἁμαρτίας. Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν 5
 κόσμον λέγει, Θυσίαν⁹ καὶ προσφορὰν²⁷ οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ
 κατηρτίσω²⁸ μοι· ὀλοκαυτώματα²⁹ καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας·³⁰ 6
 τότε εἶπον, Ἰδοὺ, ἦκω³¹ – ἐν κεφαλίδι³² βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ –

¹ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ² ἀλλότριος, strange, foreign. ³ ἐπεὶ, when, since. ⁴ πολλάκις, often, many times. ⁵ καταβολή, ἥς, ἡ, foundation, depositing. ⁶ ἅπαξ, once, once for all. ⁷ συντέλεια, ας, ἡ, completion, end. ⁸ ἀθέτησις, εως, ἡ, setting aside, annulment. ⁹ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹⁰ ἀπόκειμαι, be laid up, put away. ¹¹ ἀναφέρω, bring up, offer. ¹² ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ¹³ σκιά, ἄς, ἡ, shadow, thick darkness. ¹⁴ εἰκόν, ὄνος, ἡ, image, likeness. ¹⁵ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ¹⁶ διηνεκής, continuous, perpetual. ¹⁷ οὐδέποτε, never. ¹⁸ τελειόω, fill, fulfill. ¹⁹ παύω, cause to cease. ²⁰ λατρεύω, serve, worship. ²¹ καθαίρω, make clean, clear. ²² ἀνάμνησις, εως, ἡ, remembrance, reminder. ²³ ἀδύνατος, impossible, unable. ²⁴ ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ²⁵ τράγος, ου, ὁ, male goat. ²⁶ ἀφαιρέω, take away, smite off. ²⁷ προσφορά, ἄς, ἡ, offering, sacrifice. ²⁸ κατάρτιζω, mend, fit. ²⁹ ὀλοκαύτωμα, τος, τό, whole burnt offering. ³⁰ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ³¹ ἦκω, I have come, I am present. ³² κεφαλίς, ἴδος, ἡ, roll of a book, roll.

τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. Ἀνώτερον¹ λέγων ὅτι Θυσίαν² καὶ 8
 προσφορὰν³ καὶ ὀλοκαυτώματα⁴ καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας, οὐδὲ
 εὐδόκησας⁵ – αἵτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται – τότε εἶρηκεν, 9
 Ἰδοὺ, ἤκω⁶ τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. Ἀναιρεῖ⁷ τὸ πρῶτον, ἵνα
 τὸ δεύτερον στήσῃ. Ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι⁸ ἐσμέν, οἱ διὰ τῆς 10
 προσφορᾶς³ τοῦ σώματος Ἰησοῦ χριστοῦ ἐφάπαξ.⁹ Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς 11
 ἔστηκεν καθ' ἡμέραν λειτουργῶν,¹⁰ καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις¹¹
 προσφέρων θυσίας,² αἵτινες οὐδέποτε¹² δύνανται περιελεῖν¹³ ἁμαρτίας: 12
 αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν² εἰς τὸ διηνεκές,¹⁴
 ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος¹⁵ ἕως τεθώσιν οἱ 13
 ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον¹⁶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Μιᾶ γὰρ προσφορᾶ³ 14
 τετελείωκεν¹⁷ εἰς τὸ διηνεκές¹⁴ τοὺς ἀγιαζομένους.⁸ Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν 15
 καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον: μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι,¹⁸ Αὕτη ἡ διαθήκη 16
 ἦν διαθήσομαι¹⁹ πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, λέγει κύριος,
 διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν διανοιῶν²⁰ αὐτῶν
 ἐπιγράψω²¹ αὐτούς: καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν²² αὐτῶν 17
 οὐ μὴ μνησθῶ²³ ἔτι. Ὅπου δὲ ἄφεσις²⁴ τούτων, οὐκέτι προσφορὰ³ περὶ 18
 ἁμαρτίας.

¹ ἀνώτερον, higher, more honorable place. ² θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ³ προσφορά, ἄς, ἡ, offering, sacrifice. ⁴ ὀλοκαύτωμα, τος, τό, whole burnt offering. ⁵ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ⁶ ἤκω, I have come, I am present. ⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ⁸ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ⁹ ἐφάπαξ, once for all, once. ¹⁰ λειτουργέω, minister, serve. ¹¹ πολλάκις, often, many times. ¹² οὐδέποτε, never. ¹³ περιαιρέω, cast off, take away. ¹⁴ διηνεκής, continuous, perpetual. ¹⁵ ἐκδέχομαι, await, expect. ¹⁶ ὑποπόδιον, οὐ, τό, footstool. ¹⁷ τελειόω, fill, fulfill. ¹⁸ προλέγω, say beforehand, forewarn. ¹⁹ διατίθεμαι, appoint, make. ²⁰ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ²¹ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ²² ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ²³ μμνήσκομαι, remember, recall. ²⁴ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness.

Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον¹ τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι 19
 Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν² ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον³ καὶ ζῶσαν, διὰ τοῦ 20
 καταπετάσματος,⁴ τοῦτ' ἔστιν, τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ 21
 τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς⁵ καρδίας ἐν 22
 πληροφορίᾳ⁶ πίστεως, ἐρραντισμένοι⁷ τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως
 πονηρᾶς, καὶ λελουμένοι⁸ τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ·⁹ κατέχωμεν¹⁰ τὴν 23
 ὁμολογίαν¹¹ τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ,¹² πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος·¹³ καὶ 24
 κατανοῶμεν¹⁴ ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν¹⁵ ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, μὴ 25
 ἐγκαταλείποντες¹⁶ τὴν ἐπισυναγωγὴν¹⁷ ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος¹⁸ τισίν,
 ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσοῦτῳ¹⁹ μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσιν
 τὴν ἡμέραν.

Ἐκουσίως²⁰ γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν²¹ τῆς 26
 ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται²² θυσία,²³ φοβερὰ²⁴ δέ τις 27
 ἐκδοχὴ²⁵ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος²⁶ ἐσθίειν μέλλοντος τοῦς
 ὑπεναντίους.²⁷ Ἀθετήσας²⁸ τις νόμον Μωϋσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν²⁹ ἐπὶ 28
 δυσὶν ἢ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθνήσκει· πόσῳ,³⁰ δοκεῖτε, χείρονος³¹ 29
 ἀξιωθήσεται³² τιμωρίας³³ ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπατήσας,³⁴ καὶ τὸ

¹ εἴσοδος, ου, ἡ, entrance, entering. ² ἐγκαινίζω, renew, inaugurate. ³ πρόσφατος, new, recent. ⁴ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ⁵ ἀληθινός, true, genuine. ⁶ πληροφορία, ας, ἡ, full assurance, certainty. ⁷ ῥαντίζω, sprinkle, cleanse. ⁸ λούω, bathe, wash. ⁹ καθαρός, clean, pure. ¹⁰ κατέχω, hold back, hold fast. ¹¹ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ¹² ἀκλινής, without wavering, unbent. ¹³ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ¹⁴ κατανοέω, observe, understand. ¹⁵ παροξυσμός, οὔ, ὁ, stimulation, provocation. ¹⁶ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ¹⁷ ἐπισυναγωγή, ἡς, ἡ, meeting, assembling. ¹⁸ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁹ τοσοῦτος, so great, so much. ²⁰ ἐκουσίως, voluntarily, willingly. ²¹ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ²² ἀπολείπω, leave, leave behind. ²³ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ²⁴ φοβερός, fearful, terrible. ²⁵ ἐκδοχή, ἡς, ἡ, expectation, waiting for. ²⁶ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²⁷ ὑπεναντίος, opposed, contrary. ²⁸ ἀθετέω, reject, annul. ²⁹ οἰκτιρμός, οὔ, ὁ, compassion, pity. ³⁰ πόσος, how many? how great? ³¹ χείρων, worse. ³² ἀξιόω, consider worthy. ³³ τιμωρία, ας, ἡ, punishment, penalty. ³⁴ καταπατέω, trample under foot.

αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν¹ ἡγησάμενος² ἐν ᾧ ἡγιασθη,³ καὶ τὸ πνεῦμα
 τῆς χάριτος ἐνυβρίσας;⁴ Οἶδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα, Ἐμοὶ ἐκδίκησις,⁵ 30
 ἐγὼ ἀνταποδώσω,⁶ λέγει κύριος: καὶ πάλιν, κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν
 αὐτοῦ. Φοβερόν⁷ τὸ ἐμπεσεῖν⁸ εἰς χεῖρας θεοῦ ζώντος. 31

Ἀναμιμνήσκεσθε⁹ δὲ τὰς πρότερον¹⁰ ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες¹¹ πολλήν 32
 ἄθλησιν¹² ὑπεμείνατε¹³ παθημάτων: τοῦτο μὲν, ὀνειδισμοῖς¹⁵ τε καὶ 33
 θλίψεσιν θεατριζόμενοι:¹⁶ τοῦτο δέ, κοινωνοί¹⁷ τῶν οὕτως
 ἀναστρεφομένων¹⁸ γεννηθέντες. Καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς¹⁹ μου 34
 συνεπαθήσατε,²⁰ καὶ τὴν ἀρπαγὴν²¹ τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς
 προσεδέξασθε,²² γινώσκοντες ἔχειν ἑαυτοῖς κρείττονα²³ ὑπαρξιν²⁴ ἐν
 οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. Μὴ ἀποβάλητε²⁵ οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν, 35
 ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν²⁶ μεγάλην. Ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρεῖαν, ἵνα τὸ 36
 θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε²⁷ τὴν ἐπαγγελίαν. Ἐτι γὰρ 37
 μικρὸν ὅσον ὅσον, Ὁ ἐρχόμενος ἤξει,²⁸ καὶ οὐ χρονιεῖ.²⁹ Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ 38
 πίστεως ζήσεται: καὶ ἐὰν ὑποστείλῃται,³⁰ οὐκ εὐδοκεῖ³¹ ἡ ψυχὴ μου ἐν
 αὐτῷ. Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμέν ὑποστολῆς³² εἰς ἀπώλειαν,³³ ἀλλὰ πίστεως 39
 εἰς περιποίησιν³⁴ ψυχῆς.

¹ κοινός, common, unclean. ² ἡγέομαι, lead, be chief. ³ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ⁴ ἐνυβρίζω, insult, outrage. ⁵ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ⁶ ἀνταποδίδωμι, recompense, repay. ⁷ φοβερός, fearful, terrible. ⁸ ἐμπίπτω, fall into, fall in. ⁹ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ¹⁰ πρότερον, formerly, before. ¹¹ φωτίζω, give light, enlighten. ¹² ἄθλησις, εως, ἡ, contest, conflict. ¹³ ὑπομένω, tarry, endure. ¹⁴ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ¹⁵ ὀνειδισμός, οὔ, ὁ, reproach, reviling. ¹⁶ θεατριζώ, put to shame, expose publicly. ¹⁷ κοινωνός, οὔ, ὁ, partner, sharer. ¹⁸ ἀναστρέφω, return, live. ¹⁹ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ²⁰ συμπαθέω, sympathize with, have compassion on. ²¹ ἀρπαγή, ἡς, ἡ, plunder, robbery. ²² προσδέχομαι, receive, wait for. ²³ κρείττων, stronger, more excellent. ²⁴ ὑπαρξις, εως, ἡ, existence, subsistence. ²⁵ ἀποβάλλω, throw away, cast aside. ²⁶ μισθαποδοσία, ας, ἡ, recompense, reward. ²⁷ κομίζω, receive, bring. ²⁸ ἦκω, have come, am present. ²⁹ χρονίζω, spend or take time, delay. ³⁰ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ³¹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ³² ὑποστολή, ἡς, ἡ, hesitancy, timidity. ³³ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ³⁴ περιποίησις, εως, ἡ, preservation, acquisition.

Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις,¹ πραγμάτων² ἔλεγχος³ οὐ 11
 βλεπομένων. Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. Πίστει 2
 νοοῦμεν⁴ κατηρτίσθαι⁵ τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ
 φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέναι. Πίστει πλείονα θυσίαν⁶ Ἄβελ 4
 παρὰ Κάϊν⁷ προσήνεγκεν τῷ θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος,
 μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις⁸ αὐτοῦ τοῦ θεοῦ· καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν
 ἔτι λαλεῖται. Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη⁹ τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ 5
 εὕρισκετο, διότι¹⁰ μετέθηκεν⁹ αὐτὸν ὁ θεός· πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως¹¹
 αὐτοῦ μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι¹² τῷ θεῷ· χωρὶς δὲ πίστεως 6
 ἀδύνατον¹³ εὐαρεσθῆσαι·¹² πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ
 θεῷ, ὅτι ἔστιν, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν¹⁴ αὐτὸν μισθαποδότης¹⁵ γίνεται. 7
 Πίστει χρηματισθεῖς¹⁶ Νῶε¹⁷ περὶ τῶν μηδέπω¹⁸ βλεπομένων,
 εὐλαβηθεῖς¹⁹ κατεσκεύασεν²⁰ κιβωτὸν²¹ εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ·
 δι' ἧς κατέκρινεν²² τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης
 ἐγένετο κληρονόμος.²³ Πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν²⁴ 8
 ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν ἤμελλεν λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν,²⁵ καὶ
 ἐξῆλθεν μὴ ἐπιστάμενος²⁶ ποῦ ἔρχεται. Πίστει παρώκησεν²⁷ εἰς γῆν τῆς 9
 ἐπαγγελίας, ὡς ἀλλοτρίαν,²⁸ ἐν σκηναῖς²⁹ κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ

¹ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ² πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ³ ἔλεγχος, ου, ὁ, proof, conviction. ⁴ νοέω, understand, consider. ⁵ καταρτίζω, mend, fit. ⁶ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁷ Κάϊν, ὁ, Cain. ⁸ δῶρον, ου, τό, gift, present. ⁹ μετατίθημι, transfer, change. ¹⁰ διότι, because, on this account. ¹¹ μετάθεσις, εως, ἡ, change, removal. ¹² εὐαρεστέω, be pleasing, pleased. ¹³ ἀδύνατος, impossible, unable. ¹⁴ ἐκζητέω, seek out, inquire. ¹⁵ μισθαποδότης, ου, ὁ, rewarder. ¹⁶ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁷ Νῶε, ὁ, Noah. ¹⁸ μηδέπω, not yet. ¹⁹ εὐλαβέομαι, reverence, respect. ²⁰ κατασκευάζω, prepare, build. ²¹ κιβωτός, οὔ, ἡ, wooden box, ark. ²² κατακρίνω, condemn. ²³ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ²⁴ ὑπακούω, obey, listen. ²⁵ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ²⁶ ἐπίσταμαι, understand, know. ²⁷ παροικέω, live a stranger, sojourn. ²⁸ ἀλλότριος, strange, foreign. ²⁹ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle.

Ἰακώβ, τῶν συγκληρονόμων¹ τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξεδέχετο² γὰρ 10
 τὴν τοὺς θεμελίους³ ἔχουσιν πόλιν, ἥς τεχνίτης⁴ καὶ δημιουργὸς⁵ ὁ
 θεός. Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα⁶ δύναμιν εἰς καταβολὴν⁷ σπέρματος 11
 ἔλαβεν, καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας⁸ ἔτεκεν,⁹ ἐπεὶ¹⁰ πιστὸν ἡγήσατο¹¹ τὸν
 ἐπαγγειλάμενον.¹² Διὸ καὶ ἂφ' ἐνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα 12
 νενεκρωμένου,¹³ καθὼς τὰ ἄστρα¹⁴ τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ ὡς ἡ
 ἄμμος¹⁵ ἢ παρὰ τὸ χεῖλος¹⁶ τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος.¹⁷

Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ 13
 πόρρωθεν¹⁸ αὐτὰς ἰδόντες, καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες¹⁹ ὅτι
 ξένοι²⁰ καὶ παρεπίδημοί²¹ εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες 14
 ἐμφανίζουσιν²² ὅτι πατρίδα²³ ἐπιζητοῦσιν.²⁴ Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης 15
 ἐμνημόνευσον²⁵ ἂφ' ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι.²⁶ Νῦν δὲ 16
 κρείττονος²⁷ ὁρέγονται,²⁸ τοῦτ' ἔστιν, ἐπουρανίου·²⁹ διὸ οὐκ
 ἐπαισχύνεται³⁰ αὐτοὺς ὁ θεός, θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοίμασεν γὰρ
 αὐτοῖς πόλιν.

¹ συγκληρονόμος, fellow heir, joint heir. ² ἐκδέχομαι, await, expect. ³ θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ⁴ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ⁵ δημιουργός, ου, ὁ, builder, maker. ⁶ Σάρρα, ας, ἡ, Sarah. ⁷ καταβολή, ἡς, ἡ, foundation, depositing. ⁸ ἡλικία, ας, ἡ, maturity, age. ⁹ τίκτω, give birth to, bear. ¹⁰ ἐπεὶ, when, since. ¹¹ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹² ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ¹³ νεκρώω, put to death, render weak. ¹⁴ ἄστρον, ου, τό, star. ¹⁵ ἄμμος, ου, ἡ, sand. ¹⁶ χεῖλος, ους, τό, lip, edge. ¹⁷ ἀναρίθμητος, innumerable, uncountable. ¹⁸ πόρρωθεν, from a distance, at a distance. ¹⁹ ὁμολογέω, confess, profess. ²⁰ ξένος, strange, stranger. ²¹ παρεπίδημος, ου, ὁ, sojourning in a strange place. ²² ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²³ πατρίς, ἰδος, ἡ, of one's fathers, fatherland. ²⁴ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²⁵ μνημονεύω, remember, make mention of. ²⁶ ἀνακάμπτω, turn back, return. ²⁷ κρείττων, stronger, more excellent. ²⁸ ὁρέγω, stretch forth, long for. ²⁹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ³⁰ ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed.

Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν 17
 μονογενῇ¹ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος,² πρὸς ὃν 18
 ἐλαλήθη, ὅτι Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα· λογισάμενος ὅτι καὶ 19
 ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ θεός· ὅθεν³ αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ
 ἐκομίσατο.⁴ Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ καὶ 20
 τὸν Ἡσαῦ. Πίστει Ἰακώβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσήφ 21
 εὐλόγησεν, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον⁵ τῆς ῥάβδου⁶ αὐτοῦ. Πίστει 22
 Ἰωσήφ τελευτῶν⁷ περὶ τῆς ἐξόδου⁸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσεν,⁹
 καὶ περὶ τῶν ὀστέων¹⁰ αὐτοῦ ἐνετείλατο.¹¹ Πίστει Μωϋσῆς γεννηθεὶς 23
 ἐκρύβη¹² τρίμηνον¹³ ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι¹⁴ εἶδον ἀστεῖον¹⁵ τὸ
 παιδίον· καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα¹⁶ τοῦ βασιλέως. Πίστει 24
 Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἡρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς¹⁷ Φαραώ,¹⁸
 μᾶλλον ἐλόμενος¹⁹ συγκακουχεῖσθαι²⁰ τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ ἢ πρόσκαιρον²¹ 25
 ἔχειν ἀμαρτίας ἀπόλαυσιν·²² μείζονα πλοῦτον²³ ἡγησάμενος²⁴ τῶν 26
 Αἰγύπτου²⁵ θησαυρῶν²⁶ τὸν ὀνειδισμόν²⁷ τοῦ χριστοῦ· ἀπέβλεπεν²⁸ γὰρ
 εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.²⁹ Πίστει κατέλιπεν³⁰ Αἴγυπτον,²⁵ μὴ φοβηθεὶς 27
 τὸν θυμὸν³¹ τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον³² ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησεν.³³ 28

¹ μονογενής, only begotten, only. ² ἀναδέχομαι, undertake, receive. ³ ὅθεν, from where, from which. ⁴ κομίζω, receive, bring. ⁵ ἄκρον, οὐ, τό, high point, boundary. ⁶ ῥάβδος, οὐ, ἦ, staff, rod. ⁷ τελευτάω, die, end. ⁸ ἐξοδος, οὐ, ἦ, departure, exodus. ⁹ μνημονεύω, remember, make mention of. ¹⁰ ὀστέον, τό, bone. ¹¹ ἐντέλλομαι, command, give orders. ¹² κρύπτω, conceal, hide. ¹³ τρίμηνος, of three months, lasting three months. ¹⁴ διότι, because, on this account. ¹⁵ ἀστεῖος, handsome, well-bred. ¹⁶ διάταγμα, τος, τό, edict, command. ¹⁷ θυγάτηρ, τρος, ἦ, daughter. ¹⁸ Φαραώ, ὁ, Pharaoh. ¹⁹ αἰρέω, choose, prefer. ²⁰ συγκακουχέω, suffer ill-treatment with. ²¹ πρόσκαιρος, temporary, passing. ²² ἀπόλαυσις, εως, ἦ, enjoyment. ²³ πλοῦτος, οὐ, ὁ, wealth, riches. ²⁴ ἡγέομαι, lead, be chief. ²⁵ Αἴγυπτος, οὐ, ἦ, Egypt. ²⁶ θησαυρός, οὐ, ὁ, storehouse, treasure. ²⁷ ὀνειδισμός, οὐ, ὁ, reproach, reviling. ²⁸ ἀποβλέπω, look, pay attention. ²⁹ μισθαποδοσία, ας, ἦ, recompense, reward. ³⁰ καταλείπω, leave, leave behind. ³¹ θυμός, οὐ, ὁ, wrath, outburst of passion. ³² ἀόρατος, invisible, unseen. ³³ καρτερέω, be steadfast, endure.

Πίστει πεποίηκεν τὸ Πάσχα¹ καὶ τὴν πρόσχυσιν² τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ
 ὀλοθρεύων³ τὰ πρωτότοκα⁴ θίγῃ⁵ αὐτῶν. Πίστει διέβησαν⁶ τὴν 29
 Ἑρυθρὰν⁷ θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς·⁸ ἧς πείραν⁹ λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι¹⁰
 κατεπόθησαν.¹¹ Πίστει τὰ τεῖχη¹² Ἱεριχῶ ἔπεσεν, κυκλωθέντα¹³ ἐπὶ 30
 ἑπτὰ ἡμέρας. Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη¹⁴ οὐ συναπώλετο¹⁵ τοῖς 31
 ἀπειθήσασιν,¹⁶ δεξαμένη τοὺς κατασκόπους¹⁷ μετ' εἰρήνης. Καὶ τί ἔτι 32
 λέγω; Ἐπιλείψει¹⁸ γάρ με διηγούμενον¹⁹ ὁ χρόνος περὶ Γεδεών,²⁰ Βαράκ²¹
 τε καὶ Σαμψὼν καὶ Ἰεφθά,²² Δαυὶδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν
 προφητῶν· οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο²³ βασιλείας, εἰργάσαντο 33
 δικαιοσύνην, ἐπέτυχον²⁴ ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν²⁵ στόματα λεόντων,²⁶ 34
 ἔσβεσαν²⁷ δύναμιν πυρός, ἔφυγον²⁸ στόματα μαχαίρας,²⁹
 ἐνεδυναμώθησαν³⁰ ἀπὸ ἀσθενείας,³¹ ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ³² ἐν πολέμῳ,³³
 παρεμβολὰς³⁴ ἔκλιναν³⁵ ἄλλοτριῶν.³⁶ Ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως 35
 τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν,³⁷ οὐ προσδεξάμενοι³⁸
 τὴν ἀπολύτρωσιν,³⁹ ἵνα κρείττονος⁴⁰ ἀναστάσεως τύχωσιν·⁴¹ ἕτεροι δὲ 36
 ἐμπαιγμῶν⁴² καὶ μαστίγων⁴³ πείραν⁹ ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν⁴⁴ καὶ

¹ πᾶσχα, τό, passover, passover feast. ² πρόσχυσις, εως, ἡ, pouring, sprinkling. ³ ὀλοθρεύω, destroy, ruin. ⁴ πρωτότοκος, first-born. ⁵ θιγγάνω, touch, handle. ⁶ διαβαίνω, go through, cross. ⁷ ἐρυθρός, red. ⁸ ξηρός, dry, withered. ⁹ πείρα, ας, ἡ, attempt, trial. ¹⁰ Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹¹ καταπίνω, drink down, swallow. ¹² τεῖχος, οὐς, τό, wall. ¹³ κυκλώω, encircle, surround. ¹⁴ πόρνη, ης, ἡ, prostitute. ¹⁵ συναπόλλυμι, destroy with, perish along with. ¹⁶ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁷ κατάσκοπος, ου, ὁ, spy. ¹⁸ ἐπιλείπω, fail, fall short. ¹⁹ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ²⁰ Γεδεών, ὁ, Gideon. ²¹ Βαράκ, ὁ, Barak. ²² Ἰεφθά, ὁ, Jephthah. ²³ καταγωνίζομαι, conquer, defeat. ²⁴ ἐπιτυγχάνω, obtain, attain. ²⁵ φράσσω, stop, shut. ²⁶ λέων, οντος, ὁ, lion. ²⁷ σβέννυμι, quench, extinguish. ²⁸ φεύγω, flee, escape. ²⁹ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ³⁰ ἐνδυναμώω, strengthen, empower. ³¹ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ³² ἰσχυρός, strong, mighty. ³³ πόλεμος, ου, ὁ, war, battle. ³⁴ παρεμβολή, ης, ἡ, camp, army. ³⁵ κλίνω, cause to bend, bow. ³⁶ ἄλλότριος, strange, foreign. ³⁷ τυμπανίζω, torment, torture. ³⁸ προσδέχομαι, receive, wait for. ³⁹ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ⁴⁰ κρείττων, stronger, more excellent. ⁴¹ τυγχάνω, obtain, happen. ⁴² ἐμπαιγμός, οῦ, ὁ, scorn, mocking. ⁴³ μαστίξ, ιγος, ἡ, whip, scourge. ⁴⁴ δεσμός, οῦ, ὁ, chain, bond.

φυλακῆς· ἐλιθάσθησαν,¹ ἐπρίσθησαν,² ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ³ 37
 μαχαίρας⁴ ἀπέθανον· περιήλθον⁵ ἐν μηλωταῖς,⁶ ἐν αἰγείοις⁷ δέρμασιν,⁸
 ὑστερούμενοι,⁹ θλιβόμενοι,¹⁰ κακουχούμενοι¹¹ – ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ 38
 κόσμος – ἐν ἐρημίαις¹² πλανώμενοι καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις¹³ καὶ ταῖς
 ὁπαῖς¹⁴ τῆς γῆς. Καὶ οὗτοι πάντες, μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, οὐκ 39
 ἐκομίσαντο¹⁵ τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττον¹⁶ τι 40
 προβλεψαμένου,¹⁷ ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσιν.¹⁸

Τοιγαροῦν¹⁹ καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον²⁰ ἔχοντες περικείμενον²¹ ἡμῖν νέφος²² 12
 μαρτύρων, ὄγκον²³ ἀποθέμενοι²⁴ πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον²⁵
 ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν²⁶ τὸν προκείμενον²⁷ ἡμῖν ἀγῶνα,²⁸ 2
 ἀφορῶντες²⁹ εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν³⁰ καὶ τελειωτὴν³¹ Ἰησοῦν, ὅς,
 ἀντὶ³² τῆς προκειμένης²⁷ αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινεν³³ σταυρόν,³⁴ αἰσχύνης³⁵
 καταφρονήσας,³⁶ ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ κεκάθικεν. 3
 Ἀναλογίσασθε³⁷ γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα³³ ὑπὸ τῶν
 ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν,³⁸ ἵνα μὴ κάμητε³⁹ ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν
 ἐκλυόμενοι.⁴⁰ Οὐπω⁴¹ μέχρι⁴² αἵματος ἀντικατέστητε⁴³ πρὸς τὴν 4

¹ λιθάζω, throw stones, stone. ² πρίζω, saw (in two), saw. ³ φόνος, ου, ό, murder, slaughter. ⁴ μάχαιρα, ης, ή, sword. ⁵ περιέρχομαι, go about, go around. ⁶ μηλωτή, ης, ή, sheepskin. ⁷ αἴγιος, of a goat. ⁸ δέρμα, τος, τό, skin, hide. ⁹ ὑστερέω, lack, need. ¹⁰ θλίβω, press, oppress. ¹¹ κακουχέω, treat evilly. ¹² ἐρημία, ας, ή, wilderness, desert. ¹³ σπήλαιον, ου, τό, cave, den. ¹⁴ ὁπή, ης, ή, opening, hole. ¹⁵ κομίζω, receive, bring. ¹⁶ κρείττων, stronger, more excellent. ¹⁷ προβλέπομαι, foresee, provide. ¹⁸ τελειόω, fill, fulfill. ¹⁹ τοιγαροῦν, consequently, therefore. ²⁰ τοσοῦτος, so great, so much. ²¹ περικείμεναι, be around, surround. ²² νέφος, ους, τό, cloud, multitude. ²³ ὄγκος, ου, ό, bulk, encumbrance. ²⁴ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ²⁵ εὐπερίστατος, easily ensnaring, easily entangling. ²⁶ τρέχω, run, exercise myself. ²⁷ πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ²⁸ ἀγών, ὄνος, ό, struggle, fight. ²⁹ ἀφοράω, fix one's eyes, see. ³⁰ ἀρχηγός, ου, ό, founder, leader. ³¹ τελειωτής, ου, ό, perfecter, completer. ³² ἀντί, instead of, in place of. ³³ ὑπομένω, tarry, endure. ³⁴ σταυρός, ου, ό, cross. ³⁵ αἰσχύνη, ης, ή, shame. ³⁶ καταφρονέω, think little of, despise. ³⁷ ἀναλογίζομαι, consider, think upon. ³⁸ ἀντιλογία, ας, ή, dispute, contradiction. ³⁹ κάμνω, be weary, ill. ⁴⁰ ἐκλύω, am unstrung, become weak. ⁴¹ οὐπω, not yet. ⁴² μέχρι, until, as far as (gen). ⁴³ ἀντικαθίστημι, oppose, resist.

ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι·¹ καὶ ἐκλέλησθε² τῆς παρακλήσεως,³ ἥτις 5
 ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται,⁴ Ὑιέ μου, μὴ ὀλιγώρει⁵ παιδείας⁶ κυρίου, μηδὲ
 ἐκλύου⁷ ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος·⁸ ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει·⁹ 6
 μαστιγοῖ¹⁰ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.¹¹ Εἰς παιδείαν⁶ ὑπομένετε,¹² 7
 ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός· τίς γὰρ ἐστιν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει⁹
 πατήρ; Εἰ δὲ χωρὶς ἐστε παιδείας,⁶ ἥς μέτοχοι¹³ γεγόνασιν πάντες, ἄρα 8
 νόθοι¹⁴ ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί. Εἴτα¹⁵ τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας 9
 εἶχομεν παιδευτάς,¹⁶ καὶ ἐνετρεπόμεθα·¹⁷ οὐ πολλῷ μᾶλλον
 ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν; Οἱ μὲν γὰρ 10
 πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευον·⁹ ὁ δὲ ἐπὶ τὸ
 συμφέρον,¹⁸ εἰς τὸ μεταλαβεῖν¹⁹ τῆς ἀγιότητος²⁰ αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ 11
 παιδεία⁶ πρὸς μὲν τὸ παρὸν²¹ οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης·²²
 ὕστερον²³ δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν²⁴ τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις²⁵
 ἀποδίδωσιν δικαιοσύνης. Διὸ τὰς παρειμένας²⁶ χεῖρας καὶ τὰ 12
 παραλελυμένα²⁷ γόνατα²⁸ ἀνορθώσατε·²⁹ καὶ τροχιάς³⁰ ὀρθὰς³¹ ποιήσατε 13
 τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν³² ἐκτραπῇ,³³ ἰαθῇ³⁴ δὲ μᾶλλον.

¹ ἀνταγωνίζομαι, struggle, strive. ² ἐκλανθάνομαι, forget (altogether), forget entirely. ³ παράκλησις, εὐα, ἡ, exhortation, consolation. ⁴ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁵ ὀλιγώρω, regard lightly, despise. ⁶ παιδεία, ας, ἡ, training, discipline. ⁷ ἐκλύω, am unstrung, become weak. ⁸ ἐλέγχω, convict, reprove. ⁹ παιδεύω, teach, educate. ¹⁰ μαστιγῶ, whip, lash. ¹¹ παραδέχομαι, receive, accept. ¹² ὑπομένω, tarry, endure. ¹³ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ¹⁴ νόθος, illegitimate child, illegitimate. ¹⁵ εἴτα, then, thereafter. ¹⁶ παιδευτής, οὔ, ὁ, instructor, one who disciplines. ¹⁷ ἐντρέπω, turn about, reverence. ¹⁸ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁹ μεταλαμβάνω, partake of, share. ²⁰ ἀγιότης, ητος, ἡ, holiness. ²¹ πάριμι, be present, have arrived. ²² λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ²³ ὕστερον, lastly, afterward. ²⁴ εἰρηνικός, peaceable, peaceful. ²⁵ γυμνάζω, train, undergo discipline. ²⁶ παρήμι, neglect, weaken. ²⁷ παραλύω, relax, enfeeble. ²⁸ γόνυ, ατος, τό, knee. ²⁹ ἀνορθώω, restore, strengthen. ³⁰ τροχία, ᾶς, ἡ, wheel-track, path. ³¹ ὀρθός, straight, upright. ³² χωλός, lame, deprived of a foot. ³³ ἐκτρέπω, turn aside, wander. ³⁴ ἰάομαι, heal.

Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν,¹ οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται 14
τὸν κύριον: ἐπισκοποῦντες² μή τις ὑστερῶν³ ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ: 15
μή τις ῥίζα⁴ πικρίας⁵ ἄνω⁶ φύουσα⁷ ἐνοχλῇ,⁸ καὶ διὰ ταύτης μianθῶσιν⁹
πολλοί: μή τις πόρνος,¹⁰ ἢ βέβηλος,¹¹ ὡς Ἡσαΰ, ὃς ἀντὶ¹² βρώσεως¹³ 16
μιάς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια¹⁴ αὐτοῦ. Ἵστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα,¹⁵ 17
θέλων κληρονομήσαι¹⁶ τὴν εὐλογίαν,¹⁷ ἀπεδοκιμάσθη: ¹⁸μετανοίας¹⁹ γὰρ
τόπον οὐχ εὔρεν, καίπερ²⁰ μετὰ δακρύων²¹ ἐκζητήσας²² αὐτήν.

Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ²³ ὄρει, καὶ κεκαυμένῳ²⁴ πυρί, καὶ 18
γνόφῳ,²⁵ καὶ σκότῳ, καὶ θυέλλῃ,²⁶ καὶ σάλπιγγος²⁷ ἤχῳ,²⁸ καὶ φωνῇ 19
ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρητήσαντο²⁹ μὴ προστεθῆναι³⁰ αὐτοῖς
λόγον: οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον,³¹ Καὶ³² θηρίον θίγῃ³³ τοῦ 20
ὄρους, λιθοβοληθήσεται: ³⁴καί, οὕτως φοβερόν³⁵ ἦν τὸ φανταζόμενον,³⁶ 21
Μωϋσῆς εἶπεν, Ἐκφοβός³⁷ εἰμι καὶ ἔντρομος.³⁸ Ἀλλὰ προσεληλύθατε 22
Σιῶν ὄρει, καὶ πόλει θεοῦ ζώντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ,³⁹ καὶ
μυριάσιν⁴⁰ ἀγγέλων, πανηγύρει⁴¹ καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων⁴² ἐν 23
οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων,⁴³ καὶ κριτῇ⁴⁴ θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασιν

¹ ἁγιασμός, οὐ, ὁ, consecration, holiness. ² ἐπισκοπέω, look upon, oversee. ³ ὑστερέω, lack, need. ⁴ ῥίζα, ἡς, ἡ, root, that which grows from the root. ⁵ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ⁶ ἄνω, up, above. ⁷ φύω, grow up, spring up. ⁸ ἐνοχλέω, trouble, annoy. ⁹ μianώ, stain, defile. ¹⁰ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ¹¹ βέβηλος, worldly, profane. ¹² ἀντί, instead of, in place of. ¹³ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ¹⁴ πρωτοτόκια, ων, τό, birthright. ¹⁵ μετέπειτα, afterwards. ¹⁶ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹⁷ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ¹⁸ ἀποδοκιμάζω, reject, reject after testing. ¹⁹ μετένοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²⁰ καίπερ, although. ²¹ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ²² ἐκζητέω, seek out, inquire. ²³ ψηλαφάω, touch, handle. ²⁴ καίω, burn, ignite. ²⁵ γνόφος, ου, ὁ, darkness, gloom. ²⁶θύελλα, ἡς, ἡ, storm, whirlwind. ²⁷ σάλπιγξ, ἡ, trumpet. ²⁸ ἦχος, ους, ὁ, noise, sound. ²⁹ παραιτέομαι, make excuse, refuse. ³⁰ προστίθῃμι, add, add to. ³¹ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ³² καὶ, and if, even if. ³³ θιγγάνω, touch, handle. ³⁴ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ³⁵ φοβερός, fearful, terrible. ³⁶ φαντάζω, cause to appear. ³⁷ ἐκφοβός, terrified, greatly terrified. ³⁸ ἐντρομος, terrified, trembling. ³⁹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁴⁰ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ⁴¹ πανήγυρις, εως, ἡ, festive gathering, festival assembly. ⁴² πρωτότοκος, first-born. ⁴³ ἀπογράφω, register, enroll. ⁴⁴ κριτής, ου, ὁ, judge.

δικαίων τετελειωμένων,¹ καὶ διαθήκης νέας² μεσίτη³ Ἰησοῦ, καὶ αἵματι **24**
 ῥαντισμοῦ⁴ κρείττον⁵ λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἀβελ. Βλέπετε μὴ **25**
 παραιτήσησθε⁶ τὸν λαλοῦντα. Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἔφυγον,⁷ τὸν ἐπὶ γῆς
 παραιτησάμενοι⁶ χρηματίζοντα,⁸ πολλῷ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ’
 οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι:⁹ οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλειυσεν¹⁰ τότε, νῦν δὲ **26**
 ἐπήγγελται,¹¹ λέγων, Ὑπαξ¹² ἐγὼ σείω¹³ οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ
 τὸν οὐρανόν. Τὸ δέ, Ὑπαξ,¹² δηλοῖ¹⁴ τῶν σαλευομένων¹⁰ τὴν **27**
 μετάθεσιν,¹⁵ ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνη τὰ μὴ σαλευόμενα.¹⁰ Διὸ **28**
 βασιλείαν ἀσάλευτον¹⁶ παραλαμβάνοντες, ἔχωμεν χάριν, δι’ ἧς
 λατρεύομεν¹⁷ εὐαρέστως¹⁸ τῷ θεῷ μετὰ αἰδοῦς¹⁹ καὶ εὐλαβείας:²⁰ καὶ γὰρ **29**
 ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκων.²¹

Ἡ φιλαδελφία²² μενέτω. Τῆς φιλοξενίας²³ μὴ ἐπιλανθάνεσθε:²⁴ διὰ ταύτης **13**
 γὰρ ἔλαθόν²⁵ τινες ξενίσαντες²⁶ ἀγγέλους. Μιμνήσκεσθε²⁷ τῶν δεσμίων, **3**
 ὡς συνδεδεμένοι: τῶν κακουχομένων,³⁰ ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι.
 Τίμιος³¹ ὁ γάμος³² ἐν πᾶσιν, καὶ ἡ κοίτη³³ ἀμίαντος: πόρνους³⁵ δὲ καὶ **4**
 μοιχοὺς³⁶ κρινεῖ ὁ θεός. Ἀφιλάργυρος³⁷ ὁ τρόπος,³⁸ ἀρκούμενοι³⁹ τοῖς **5**

¹ τελειόω, fill, fulfill. ² νέος, new, young. ³ μεσίτης, ου, ὁ, mediator, go-between. ⁴ ῥαντισμός, οὔ, ὁ, sprinkling, purification. ⁵ κρείττων, stronger, more excellent. ⁶ παραιτέομαι, make excuse, refuse. ⁷ φεύγω, flee, escape. ⁸ χρηματίζω, instruct, reveal. ⁹ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ¹⁰ σαλεύω, shake, excite. ¹¹ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ¹² ὑπαξ, once, once for all. ¹³ σείω, shake. ¹⁴ δηλόω, show, make clear. ¹⁵ μετάθεσις, εως, ἡ, change, removal. ¹⁶ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ¹⁷ λατρεύω, serve, worship. ¹⁸ εὐαρέστως, acceptably. ¹⁹ αἰδώς, οὗς, ἡ, modesty, shame. ²⁰ εὐλάβεια, ας, ἡ, awe, reverence. ²¹ καταναλίσκω, consume, consume utterly. ²² φιλαδελφία, ας, ἡ, love of brothers, brotherly love. ²³ φιλοξενία, ας, ἡ, hospitality. ²⁴ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ²⁵ λανθάνω, escape notice, am hidden. ²⁶ ἐξενίζω, entertain (a stranger), startle. ²⁷ μιμνήσκομαι, remember, recall. ²⁸ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ²⁹ συνδέω, bind together. ³⁰ κακουχέω, treat evilly. ³¹ τίμιος, precious, honorable. ³² γάμος, ου, ὁ, marriage, wedding. ³³ κοίτη, ης, ἡ, bed, sexual promiscuity. ³⁴ ἀμίαντος, undefiled, untainted. ³⁵ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ³⁶ μοιχός, οὔ, ὁ, adulterer. ³⁷ ἀφιλάργυρος, free from the love of money. ³⁸ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ³⁹ ἀρκέω, assist, suffice.

παροῦσιν·¹ αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν, Οὐ μὴ σε ἀνῶ,² οὐδ' οὐ μὴ σε
ἐγκαταλείπω.³ Ὡστε θαρροῦντας⁴ ἡμᾶς λέγειν, Κύριος ἐμοὶ βοηθός,⁵ 6
καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσῃ μοι ἄνθρωπος.

Μνημονεύετε⁶ τῶν ἡγουμένων⁷ ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον 7
τοῦ θεοῦ· ὧν ἀναθεωροῦντες⁸ τὴν ἔκβασιν⁹ τῆς ἀναστροφῆς,¹⁰ μιμεῖσθε
τὴν πίστιν. Ἰησοῦς χριστὸς χθές¹² καὶ σήμερον ὁ αὐτός, καὶ εἰς τοὺς 8
αἰῶνας. Διδαχαῖς ποικίλαις¹³ καὶ ξέναις¹⁴ μὴ παραφέρεσθε·¹⁵ καλὸν γὰρ 9
χάριτι βεβαιοῦσθαι¹⁶ τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν,¹⁷ ἐν οἷς οὐκ
ὠφελήθησαν¹⁸ οἱ περιπατήσαντες. Ἐχομεν θυσιαστήριον,¹⁹ ἐξ οὗ φαγεῖν 10
οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ²⁰ λατρεύοντες.²¹ Ὡν γὰρ εἰσφέρεται²² 11
ζῶων²³ τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ
σώματα κατακαίεται²⁴ ἔξω τῆς παρεμβολῆς.²⁵ Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα 12
ἀγιάσῃ²⁶ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης²⁷ ἔπαθεν. 13
Τοίνυν²⁸ ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς,²⁵ τὸν ὀνειδισμόν
αὐτοῦ φέροντες. Οὐ γὰρ ἔχομεν ὥδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν 14
μέλλουσιν ἐπιζητοῦμεν.³⁰ Δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν³¹ θυσίαν³² 15
αἰνέσεως³³ διὰ παντὸς τῷ θεῷ, τοῦτ' ἔστιν, καρπὸν χειλέων³⁴

¹ παρίεμι, be present, have arrived. ² ἀνίημι, give up, loosen. ³ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ⁴ θαρρέω, of good courage, have confidence. ⁵ βοηθός, οὐ, ὁ, helping, helper. ⁶ μνημονεύω, remember, make mention of. ⁷ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁸ ἀναθεωρέω, observe carefully, examine. ⁹ ἔκβασις, εως, ἡ, outcome, way out. ¹⁰ ἀναστροφή, ἡς, ἡ, conduct, behavior. ¹¹ μιμέομαι, imitate, emulate. ¹² χθές, yesterday. ¹³ ποικίλος, varied, manifold. ¹⁴ ξένος, strange, stranger. ¹⁵ παραφέρω, carry away, remove. ¹⁶ βεβαιόω, confirm, secure. ¹⁷ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹⁸ ὠφελέω, profit, help. ¹⁹ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ²⁰ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ²¹ λατρεύω, serve, worship. ²² εἰσφέρω, carry inward, bring in. ²³ ζῶον, ου, τό, living creature, animal. ²⁴ κατακαίω, burn up, consume entirely. ²⁵ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ²⁶ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ²⁷ πύλη, ἡς, ἡ, gate, porch. ²⁸ τοίνυν, accordingly, therefore. ²⁹ ὀνειδισμός, οὐ, ὁ, reproach, reviling. ³⁰ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ³¹ ἀναφέρω, bring up, offer. ³² θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ³³ αἴνεσις, εως, ἡ, praise. ³⁴ χεῖλος, ους, τό, lip, edge.

ὁμολογούντων¹ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Τῆς δὲ εὐποιΐας² καὶ κοινωνίας³ μὴ ¹⁶
ἐπιλανθάνεσθε·⁴ τοιαύταις γὰρ θυσίαις⁵ εὐαρεστεῖται⁶ ὁ θεός. Πείθεσθε ¹⁷
τοῖς ἡγουμένοις⁷ ὑμῶν, καὶ ὑπέικετε·⁸ αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν⁹ ὑπὲρ
τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο
ποιῶσιν, καὶ μὴ στενάζοντες·¹⁰ ἀλυσιτελὲς¹¹ γὰρ ὑμῖν τοῦτο.

Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πεποιθήμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ¹⁸
ἐν πᾶσιν καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι.¹² Περισσοτέρως¹³ δὲ ¹⁹
παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον¹⁴ ἀποκατασταθῶ¹⁵ ὑμῖν.

Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν¹⁶ ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα¹⁷ τῶν ²⁰
προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν κύριον ἡμῶν
Ἰησοῦν, καταρτίσαι¹⁸ ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ ²¹
θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον¹⁹ ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ
χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε²⁰ τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως· ²²
καὶ γὰρ διὰ βραχέων²² ἐπέστειλα²³ ὑμῖν. Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν ²³
Τιμόθεον²⁴ ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον¹⁴ ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς.

¹ ὁμολογέω, confess, profess. ² εὐποιΐα, ας, ἡ, doing of good. ³ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁴ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ⁵ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁶ εὐαρεστέω, be pleasing, pleased. ⁷ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁸ ὑπέικω, yield, give way. ⁹ ἀγρυπνέω, sleepless, watchful. ¹⁰ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ¹¹ ἀλυσιτελής, unprofitable, profitless. ¹² ἀναστρέφω, return, live. ¹³ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁴ τάχιον, more swiftly. ¹⁵ ἀποκαθίστημι, restore, give back. ¹⁶ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁷ ποιμήν, ἐνος, ὁ, shepherd. ¹⁸ καταρτίζω, mend, fit. ¹⁹ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ²⁰ ἀνέχομαι, endure, bear with. ²¹ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²² βραχύς, short, little. ²³ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ²⁴ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy.

Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους¹ ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. 24

Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.²

Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν. 25

¹ ἡγέομαι, lead, be chief. ² Ἰταλία, ας, ἡ, Italy.